

ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA NA PRIMJERU PREHRAMBENE INDUSTRIJE

Šalinović, Luka

Master's thesis / Specijalistički diplomski stručni

2015

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:124:182389>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-09-23**

Repository / Repozitorij:

[REFST - Repository of Economics faculty in Split](#)

SVEUČILIŠTE U SPLITU
EKONOMSKI FAKULTET

ZAVRŠNI RAD

**ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA NA
PRIMJERU PREHRAMBENE INDUSTRIJE**

Mentor:

prof. dr.sc. Branka Ramljak

Student:

Luka Šalinović

Split, prosinac 2015.

SADRŽAJ:

1. UVOD	1
1.1. PROBLEM ISTRAŽIVANJA	1
1.2. CILJEVI ISTRAŽIVANJA	2
1.3. METODE ISTRAŽIVANJA	2
1.4. STRUKTURA RADA	3
2. TEORIJSKI ASPEKTI ULOGE PREHRAMBENE INDUSTRIJE U HRVATSKOM GOSPODARSTVU	4
2.1. ULOGA PREHRAMBENE INDUSTRIJE U HRVATSKOM GOSPODARSTVU..	4
2.2. DEFINIRANJE FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA	6
2.3. DEFINIRANJE FINANCIJSKIH POKAZATELJA.....	18
3. ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA NA PRAKTIČNOM PRIMJERU	22
3.1. OPĆENITO O PODUZEĆIMA	22
3.2. ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA NA PRIMJERU PODUZEĆA PODRAVKA d.d.	26
3.3. ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA NA PRIMJERU PODUZEĆA KRAŠ d.d.....	34
4. ZAKLJUČAK	42
POPIS LITERATURE	43
POPIS SLIKA	44
POPIS TABLICA.....	45
PRILOZI.....	46
SAŽETAK.....	55
SUMMARY	56

1. UVOD

U uvodnom dijelu završnog rada biti će riječ o problemu istraživanja, ciljevima istraživanja, metodama istraživanja te strukturi završnog rada.

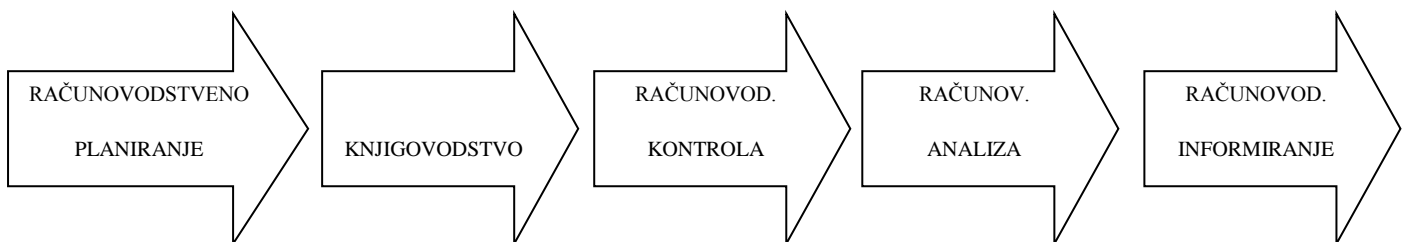
1.1. PROBLEM ISTRAŽIVANJA

U suvremenim tržišnim uvjetima poslovanja nemoguće je zamisliti poslovanje poduzeća bez kvalitetno vođenog računovodstva i revizije. U cilju osiguranja opstanka i razvoja poduzeća na tržištu potrebno je neprestano kontrolirati i upravljati poslovanjem, a to nije moguće bez adekvatne informacijske podloge.

Računovodstvo je posebno važno jer zainteresiranim poslovnim stranama daje pregled stanja imovine poduzeća, izvora imovine, prihoda, rashoda i financijskog rezultata te na taj način omogućuje kontrolu rada i upravljanje imovinom poduzeća. Prema Habeku možemo reći da je računovodstvo servis, tj. uslužna funkcija funkciji upravljanja (Habek, 2008).

U teoriji i praksi možemo se susresti s različitim mišljenjima o tome što je računovodstvo, odnosno što ono obuhvaća. Za primjer se može izdvojiti tradicionalni koncept prema kojemu je knjigovodstvo dio računovodstva, a računovodstvo predstavlja *zaokruženi* sistem evidencije u kojem se na poseban način planiraju, evidentiraju, kontroliraju i analiziraju stanja i kretanja sredstava poslovanja (Žager et al, 2008).

Shematski prikaza tradicionalnog obuhvata računovodstva prikazan je na slici 1.

Slika 1. Tradicionalni koncept računovodstva

Izvor: Prilagođeno prema Žager et al, Analiza financijskih izvještaja, str. 48

Na temelju slike 1 možemo vidjeti kako računovodstveno informiranje objedinjuje računovodstveno planiranje, knjigovodstvo, računovodstvenu kontrolu te analizu. Veći dio informacija računovodstvenog informiranja je zapisan u financijskim izvještajima. Najvažniji

financijski izvještaji su: bilanca, račun dobiti i gubitka, izvještaj o novčanom toku, izvještaj o promjenama vlasničke glavnice te bilješke uz te izvještaje.

U cilju što kvalitetnije prezentacije financijskih izvještaja kako vlastitom menadžmentu tako i vanjskim korisnicima potrebno je koristiti financijske pokazatelje kako bi se dobilo stvarno stanje trgovačkog društva u kojem se trenutno nalazi (Buble, 2005)

Za potrebe ovog završnog rada prilikom analize financijskih izvještaja koristit će se pokazatelji likvidnosti, zaduženosti, profitabilnosti te aktivnosti dvaju predstavnika prehrambene industrije.

1.2. CILJEVI ISTRAŽIVANJA

Na temelju navedenog problema istraživanja definiraju se ciljevi istraživanja završnog rada. Ciljevi istraživanja su utvrditi uspješnost poslovanja poduzetnika prehrambene industrije putem analize financijskih izvještaja.

1.3. METODE ISTRAŽIVANJA

Pri izradi teorijskog dijela ovog završnog rada kao i prilikom donošenja zaključka koristit će se sljedeće metode (Zelenika, 2000):

- Metoda deskripcije – postupak jednostavnog opisivanja ili ocrtavanja činjenica, procesa i predmeta u prirodi i društvu te njihovih empirijskih potvrđivanja odnosa i veza,
- Komparativna metoda – postupak uspoređivanja istih ili srodnih činjenica, pojava procesa i odnosa, odnosno utvrđivanja njihove sličnosti u ponašanju i intezitetu i razlika među njima,
- Metoda analize – postupak znanstvenog istraživanja i objašnjenja stvarnosti putem raščlanjivanja složenih misaonih tvorevina (pojmovi, sudova i zaključaka) na njihove jednostavne sastavne dijelove i elemente i izučavanje svakog dijela (i elementa) za sebe i u odnosu na druge dijelove,

- Metoda sinteze – postupak znanstvenog istraživanja i objašnjavanja stvarnosti putem spajanja, sastavljanja jednostavnih misaonih tvorevina u složene i složenih u još složenije,
- Metoda intervjuiranja – postupak kojim se na temelju intervjua istražuju i prikupljaju podaci, informacije, stavovi i mišljenja o problemu istraživanja.

Prilikom prezentacije empirijskog dijela istraživanja koristit će se tablice i formule.

1.4. STRUKTURA RADA

Ovaj završni rad se sastoji od pet poglavlja koji se dalje dijele na potpoglavlja. U prvom, uvodnom dijelu definiraju se problem istraživanja, navode glavni ciljevi istraživanja, objašnjavaju metode istraživanja te na kraju je prikazana struktura rada.

U drugom dijelu govori se o teorijskim aspektima financijskih izvještaja te financijskih pokazatelja. Također se u nastavku govori o stanju uloga prehrambene industrije u hrvatskom gospodarstvu.

Treći dio se odnosi na empirijski dio završnog rada. U njemu će biti prikazana analiza financijskih izvještaja na primjeru poduzeća prehrambene industrije u Republici Hrvatskoj.

Četvrti dio se odnosi na zaključak kojim će se komplementirati sva istraživanja kako teorijska tako i empirijska ovog završnog rada.

Zadnji, peti dio se odnosi na popis literature, slika i tablica.

2. TEORIJSKI ASPEKTI ULOGE PREHRAMBENE INDUSTRIJE U HRVATSKOM GOSPODARSTVU

U drugom dijelu završnog rada biti će definirana uloga prehrambene industrije u hrvatskom gospodarstvu. U nastavku drugog dijela definirat će se financijska izvješća zatim financijski pokazatelji.

2.1. ULOGA PREHRAMBENE INDUSTRIJE U HRVATSKOM GOSPODARSTVU

Uloga prehrambene industrije je važna za gospodarstvo svake zemlje pa tako i Republike Hrvatske. Prehrambena industrija jedna je od najznačajnijih industrija u Hrvatskoj te ima ključnu ulogu u pokretanju aktivnosti poljoprivredne proizvodnje. Najprofitabilnije djelatnosti u prehrambenoj industriji su:

- ✚ proizvodnja i prerada mlijeka i sira,
- ✚ proizvodnja pive, prerada kave i čaja,
- ✚ proizvodnja bezalkoholnih pića.

Citirajući podatke iz 2014. godine udio prehrambene industrije u bruto domaćem proizvodu (BDP) Hrvatske iznosio je 3,9%, od toga je na proizvodnju hrane iznosilo 2,9%, a 1% na proizvodnju pića. U prvom tromjesečju 2015. godine industrija hrane je bilježila pad proizvodnje za 1,6% u odnosu na prošlu godinu. Rezultat toga je bio smanjenje broja zaposlenih za 2,2% i stagnacija plaća. Istraživanjem se primijetilo da je također u industriji pića zabilježen pad proizvodnje za 0,7% u prvom tromjesečju 2015. godine. Također to je za posljedice imalo smanjenje broja zaposlenih za 6,2% te stagnaciju plaća (Bakarić, 2015).

Istraživanjem podataka se utvrdilo da je prosječan broj zaposlenih u prehrambenoj industriji u 2013. godini bio manji za 27,4% odnosno 1853 radnika u odnosu na 2008. godinu. Takav rezultat ogleđa se u činjenici automatizacije proizvodnje, što automatski znači potrebu za manje radnika i otpuštanje viškova te smanjenje industrijske proizvodnje koja započinje od 2011. godine.

Istraživajući financijske pokazatelje za deset vodećih poduzeća prehrambene industrije u Republici Hrvatskoj može se zaključiti kako radi o usporavanju aktivnosti prehrambenog sektora. Ukupni su prihodi deset vodećih poduzeća prehrambene industrije bili manji za 4,3%

u 2014. godini u odnosu na 2013. godinu. Važno je napomenuti kako je deset najvećih poduzeća za proizvodnju hrane u 100 %-om domaćem i privatnom vlasništvu.

U tablici 1 prikazani su financijski pokazatelji za deset vodećih poduzeća prehrambene industrije u Hrvatskoj za 2014. godinu.

Tablica 1. Deset vodećih poduzeća prehrambene industrije RH u 2014.

	Ukupni prihodi (u mil kn)	Koeficijent zaduženosti	Koeficijent tekuće likvidnosti	Bruto marža
Vindija d.d.	2 773,3	0,7	2,1	0,6
Podravka d.d.	2050,3	0,5	1,2	1,9
PIK Vrbovec d.d.	1983,4	0,6	0,8	3,3
Dukat d.d.	1684,6	0,3	1,1	0,3
Ledo d.d.	1176,2	0,1	0,7	12,9
Pivac d.d.	1107,6	0,3	6,1	4,9
Zvijezda d.d.	984,2	0,2	2,7	3,7
Kraš d.d.	880,7	0,4	3,6	1,1
Franck d.d.	798,2	0,4	7,3	2,5
Viro d.d.	645,9	0,5	2,1	2,9

Izvor: <http://www.aik-invest.hr/sektori/prehrambenaindustrija/15/12/15>

Iz tablice 1 vidljivo je da je najveće prihode u prehrambenoj industriji imalo poduzeće Vindija d.d. dok je najmanje prihode ostvarilo poduzeće Viro d.d. Vrijednost koeficijenta tekuće likvidnosti manja od 1,5 implicira mogućnost da poduzeće ostane bez sredstava za podmirenje kratkoročnih obveza. Može se primijetiti kako manje od polovina deset vodećih poduzeća ima koeficijent tekuće likvidnosti manji od 1,5. Najveći koeficijent tekuće likvidnosti je zabilježen kod poduzeća Franck d.d. Također najmanji koeficijent tekuće likvidnosti je zabilježen kod poduzeća Ledo d.d. koji iznosi 0,7. Što se tiče koeficijenta zaduženosti možemo primijetiti kako kod svih poduzeća je ispod vrijednosti 1. Najmanji koeficijent zaduženosti je zabilježen kod poduzeća Ledo d.d.

26 nacionalnih udruženja, 25 sektorskih udruženja i 17 najvećih poduzeća prehrambene industrije s područja Europske unije udruženo je u udruženje europskih proizvođača hrane i pića *FoodDrinkEurope*. Cilj udruge je suradnja s europskim i međunarodnim institucijama u cilju promoviranja razvoja zakonodavnog i gospodarskog okruženja koje bi bilo poticajno za povećanje konkurentnosti industrije, povećanje kvalitete i sigurnosti proizvoda, zaštite potrošača, a uz uvažavanje općeprihvaćenih načela zaštite okoliša. Članstvo od strane

hrvatskih predstavnika imaju Udruga prehrambene industrije i poljoprivrede te Agrokor grupa kao predstavnik vodećih proizvođača hrane i pića (Internet, raspoloživo na: www.fooddrinkeurope.com).

Istraživajući dokumente iz programa "Industrijska strategija Hrvatske od 2014. – 2020. godine" prehrambena industrija svrstana je u skupinu industrija - čuvara hrvatskog gospodarstva, odnosno u skupinu industrija koje su dosegle svoje granice rasta i nemaju potencijala za daljnji rast. Rješenje se vidi u sinergiji prehrambene industrije s industrijom poljoprivrede jer je prehrambena industrija od strateške važnosti za Hrvatsku, također se rješenje vidi i u sinergiji prehrambene industrije s turističkom industrijom što bi ujedno bio i zaključak istraživanja o ulozi prehrambene industrije u hrvatskom gospodarstvu.

2.2. DEFINIRANJE FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA

Financijski izvještaji su skup vrijednosno izraženih podataka o poslovanju promatranih poslovnih subjekata, grupiranih na propisan način. Financijski izvještaji ne odražavaju samo računovodstvena stanja već daju i elemente za sagledavanje budućnosti, a posebno se odnosi na sagledavanje očekivanog povrata, rizika, cijena dionica, vrijednosti poduzeća, goodwill-a i sl. Često financijski izvještaji nisu dovoljna podloga menadžemntu poduzeća za odlučivanje, eksternim korisnicima je to jedini izvor informiranja. Za primjer se može uzeti kako neki financijski analitičar u funkciji savjetnika investitora, kao tipičan eksterni korisnik, prilikom vrednovanja određenog poduzeća polazi od analize financijskih izvještaja u proteklih par godina te temeljem uočenog trenda kretanja prihoda te s njima povezanih troškova prognozira buduće poslovne rezultate, najčešće kao optimističnu, neutralnu i pesimističnu varijantu. Pri tome uvažava i makroekonomske prognoze i specifičnosti djelatnosti kojoj analizirano poduzeće pripada (Belak, 2006).

Glavni cilj financijskog izvještavanja jest informiranje zainteresiranih korisnika o financijskom položaju poduzeća i o uspješnosti poslovanja (Žager et al, 2008).

Pri sastavljanju financijskih izvještaja treba uvažiti raznolikosti i specifičnosti pojedinih poduzeća, što će korisnicima omogućiti donošenje ispravnih zaključaka. Također je potrebno naglasiti da financijske izvještaje treba promatrati kao dijelove cjeline, jer sam za sebe niti jedan izvještaj ne pruža sve one informacije koje su potrebne njihovim korisnicima. Dodatni

problem postojećeg sustava financijskog izvještavanja je prekasno dobivanje informacija, s obzirom da se izvještaji sastavljaju i objavljuju periodično, te se u trenutku dobivanja informacije često više ne može bitno utjecati na postojeće stanje (Vidučić, 2004).

Citirajući okvir MRS-a kvalitativna obilježja financijskih izvještaja su značajke koje informaciju predočenu u financijskim izvještajima čine upotrebljivu za korisnike. Razlikujemo četiri načela kvalitativnih obilježja (Žager et al, 2008):

- razumljivost,
- važnost,
- pouzdanost te
- usporedivost.

Razumljivu informaciju shvaćaju korisnici koji posjeduju osnovna ekonomska znanja, a imaju je volju proučavati s dovoljno pažnje.

Važna informacija utječe na ekonomske odluke korisnika, a **pouzdana** je ukoliko vjerno predočava transakcije i druge događaje; ako je predočena u skladu sa suštinom i ekonomskom stvarnošću, a ne samo u zakonskom obliku; ako je neutralna, razborita i potpuna.

Usporedive informacije su one koje su nastale temeljem dosljednih računovodstvenih politika u okviru pojedinog poduzeća, tijekom poslovanja tog poduzeća, te u različitim poduzećima (usporedba u prostoru i vremenu). Ovdje se prvenstveno misli na primjenu istih pravila za vrednovanje imovine i obveza, te priznavanje prihoda i rashoda. Nadalje je važno naglasiti da je u cilju usporedivosti kroz vrijeme i sa srodnim poduzećima od iznimne pomoći prikazivanje strukture, tj. postotnih odnosa, jer je usporedivost apsolutnih veličina upitna.

Temeljne računovodstvene pretpostavke su teoretske osnove za interpretiranje financijskih izvještaja. Prema okviru MRS-a navedene su dvije temeljne pretpostavke (ZOR, NN 96/15):

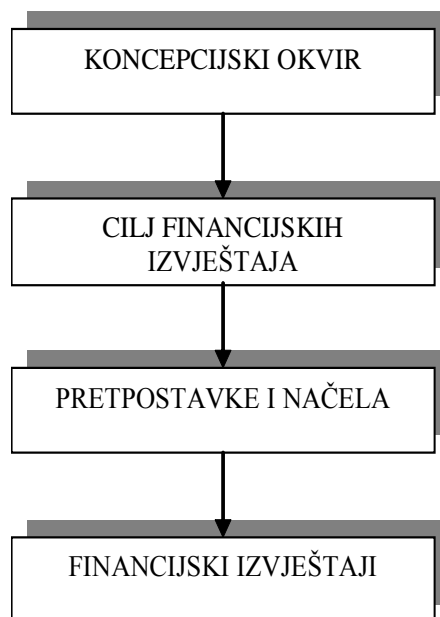
- ✓ nastanak poslovnog događaja,
- ✓ neograničenost vremena poslovanja te
- ✓ dosljednost.

Pretpostavka **nastanka poslovnog događaja** definira da se učinci poslovnih događaja priznaju u trenutku nastajanja, a bilježe u računovodstvenim evidencijama i financijskim izvještajima tog razdoblja. **Neograničenost vremena poslovanja** podrazumijeva da poduzeće posluje kontinuirano i nema namjeru prekinuti svoje poslovanje. **Dosljednost** nalaže da

poduzeća svoje izvještaje sastavljaju koristeći nepromijenjene računovodstvene politike iz razdoblja u razdoblje.

Računovodstvena načela određuju kako evidentirati i izvještavati o nastalim poslovnim događajima. Ona se ugrađuju u računovodstvene metode i postupke prikupljanja i obrade podataka, te načine prezentiranja dobivenih informacija, a u cilju osiguranja kvalitete informacije (Tipurić, 2003).

Slika 2 prikazuje položaj općeprihvaćenih računovodstvenih načela.

Slika 2. Položaj općeprihvaćenih računovodstvenih načela

Izvor: Harison, W. T., Horngren, C.T., Financial Accounting, Second Edition, Prentice Hall, New Jersey, 1993, str. 491.

Slika 2 prezentira: konceptijski okvir definira ciljeve, funkciju i ograničenja financijskog izvještavanja, cilj financijskih izvještaja je pružiti informacije njihovim korisnicima, a da bi im one bile razumljive, temelje se na određenim pretpostavkama i načelima. Tako stvorene informacije grupiraju se u nekoliko financijskih izvještaja, koji postaju sredstvo za njihovo prezentiranje korisnicima.

Temeljne financijske izvještaje čine (ZOR, NN 78/15):

- ✚ bilanca (izvještaj o financijskom položaju),
- ✚ račun dobiti i gubitka (izvještaj o uspješnosti poslovanja),
- ✚ izvještaj o promjenama kapitala,
- ✚ izvještaj o novčanim tokovima,
- ✚ bilješke uz financijske izvještaje,
- ✚ izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

Slika 3 prikazuje shematski prikaz temeljnih financijskih izvještaja.

FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI					
BILANCA	RAČUN DOBITI I GUBITKA	IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA KAPITALA	IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA	BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE	IZVJEŠTAJ O OSTALOJ SVEOBUHVAATNOJ DOBITI

Slika 3. Prikaz temeljnih financijskih izvještaja

Izvor: Prilagodeno prema Zakon o računovodstvu, NN, 78/15

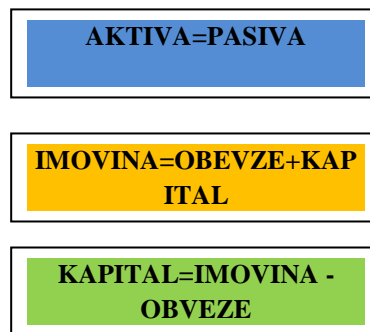
Prema Zakonu o računovodstvu iz 2015. godine **bilanca** predstavlja izvještaj o financijskom položaju poduzeća. Pod financijskim položajem poduzeća uobičajeno se podrazumijeva stanje i međudnos imovine, obveza i kapitala određenog poduzeća. Prema MSFI-u elementi koji su u izravnom odnosu s mjerenjem financijskog položaja su sredstva (imovina), obveze i glavnica (kapital). Definiirajući ove tri stavke možemo zaključiti kako je (ZOR, NN 78/15):

- imovina (sredstvo) resurs koji je pod kontrolom poduzeća, koji proizlazi iz prošlih događaja i od kojeg se očekuju buduće ekonomse koristi,
- obveze su postojeći dugovi poduzeća, proizašli iz prošlih događaja, za čije se podmirenje očekuje smanjenje resursa koji utjelovljuju ekonomske koristi,
- kapital (glavnica) jest ostatak imovine nakon odbitka svih njegovih obveza.

Cilj bilance je dati odgovore na sljedeća pitanja:

- ❖ Kakva je financijska snaga poduzeća?
- ❖ Kakva je likvidnost?
- ❖ Kakva je zaduženost poduzeća?
- ❖ Kakva je horizontalna financijska struktura, odnosno u kojem je omjeru imovina financirana iz vlastitih i tuđih izvora?
- ❖ Kakav je položaj promatranog poduzeća u odnosu na prethodno razdoblje, u odnosu prema poduzećima slične djelatnosti, itd?

Kod bilance se javlja međuovisnost imovine, obveza i kapitala što se može vidjeti iz priloženog na slici 4.

Slika 4. Međuovisnost imovine, obveza i kapitala

Izvor: Prilagođeno prema Žager et al, Analiza financijskih izvještaja, Zagreb, 2008

Početna ravnoteža aktive i pasive osigurana je u početnoj bilanci te se dalje zadržava kroz evidenciju poslovnih događaja metodom dvojnog knjigovodstva. Svaka knjigovodstvena promjena znači istodobno i promjenu stanja u bilanci.

Na sljedećoj stranici prikazana je shema bilance u Republici Hrvatskoj.

Tablica 2. Shema bilance u RH

AKTIVA		PASIVA	
A	POTR. ZA UPISANI A NEUP. KAPITAL	A	KAPITAL I REZERVE
B	DUGOTRAJNA IMOVINA	B	DUG. REZERV. ZA RIZIKE I TR.
	1) Nematerijalna imovina	C	DUGOROČNE OBVEZE
	2) Materijalna imovina	D	KRATKOROČNE OBVEZE
	3) Financijska imovina	E	ODG. PL. TR. I NEDOSPJELA NAPLATA PH
	4) Potraživanja		
C	KRATKOTRAJNA IMOVINA		
	1) Zalihe		
	2) Potraživanja		
	3) Financijska imovina		
	4) Novac		
D	PLAĆENI TR. BUD. RAZD. I NEDOSPJELA NAPLATA PH		
E	GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA		

Izvor: Istraživanje autora prema ZOR, NN 78/15

Citirajući Zakon o računovodstvu iz 2015. godine **račun dobiti i gubitka** spada u temeljne financijske izvještaje i uz bilancu je jedan od najvažnijih dokumenata pri provođenju analize. Račun dobiti i gubitka je izvještaj koji prikazuje aktivnost poduzeća tijekom godine i profit koji zarađuje iz svojih operativnih, financijskih i izvanrednih aktivnosti. Ovaj izvještaj prikazuje prihode i rashode nastale u obračunskom razdoblju te ostvareni rezultat prije oporezivanja i nakon oporezivanja. Sastavlja se kao i bilanca na kraju fiskalne godine a neka poduzeća ga sastavljaju i češće, za tri, šest, devet mjeseci ili pak mjesečno. Za razliku od bilance račun dobiti i gubitka ima svojstvo dinamičnosti budući da pokazuje ukupno poslovanje u određenom vremenskom razdoblju (ZOR, NN 134/15).

Prema vrstama aktivnosti ukupne prihode i rashode možemo podijeliti na:

- ❖ poslovne prihode / rashode,
- ❖ financijske prihode / rashode.

Poslovni prihodi su prihodi koje poduzeće ostvaruje obavljanjem svoje osnovne djelatnosti za koje je i registrirano. Veličina prihoda ovisi o cijenama i količinama proizvoda koje društvo prodaje te njegovoj sposobnosti da poveća jednu ili obje navedene komponente.

Poslovni rashodi su troškovi koji su nastali u obračunskom razdoblju a koji su učinjeni u cilju ostvarivanja prihoda. Tu su sadržani materijalni troškovi, troškovi osoblja, amortizacija, vrijednosna usklađivanja, rezerviranja troškova i rizika, te ostali troškovi poslovanja. Unutar poslovnih rashoda još je iskazana pozicija povećanje/smanjenje vrijednosti zaliha nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda koja ukazuje na troškove koji su sadržani u zalihama, odnosno troškovi sadržani u nedovršenoj proizvodnji i gotovim proizvodima.

Financijski prihodi su prihodi koji proizlaze iz ulaganja slobodnih vlastitih financijskih sredstva. Takvi prihodi su primjerice: kamate po danim kratkoročnim ili dugoročno kreditima i pozajmicama, dividende, udjeli u dobiti drugih poduzeća, tečajne razlike i sl.

Financijski rashodi su troškovi koje poduzeće ima kada se koristi tuđim financijskim sredstvima. Ukoliko društvo ima veće iskazane financijske troškove koji u odnosu na poslovne prihode čine značajan udio (više od 5%) svako dodatno financiranje će dodatno pogoršati financijsku stabilnost društva.

Rezultat poslovanja predstavlja razliku iskazanih prihoda i rashoda umanjena još i za iskazani porez na dobit.

Na sljedećoj stranici je prikazana shema računa dobiti i gubitka.

Tablica 3. Shema Računa dobiti i gubitka u RH

RAČUN DOBITI I GUBITKA	
A	POSLOVNI PRIHODI
B	POSLOVNI RASHODI
C	DOBIT IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI
D	FINANCIJSKI PRIHODI
E	FINANCIJSKI RASHODI
F	DOBIT IZ FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI
G	OSTALI PRIHODI
H	OSTALI RASHODI
I	DOBIT OSTALIH AKTIVNOSTI
J	BRUTO DOBIT
K	POREZ NA DOBIT
L	NETO DOBIT

Izvor: Istraživanje autora prema ZOR, NN 78/15

Prema ZOR-u iz 2015. godine možemo reći kako se izvještaj o novčanom toku kroz može zamisliti kao novčanik poduzetnika u koji novac dolazi od naplate i odlazi radi plaćanja određenih obveza. Izvještaj o novčanom toku daje informacije o priljevima i odljevima novca tijekom obračunskog razdoblja, kao i o rezultatu tog odnosa, tijekom obračunskog razdoblja. Novac obuhvaća gotovinu u blagajni i potraživanja na depozitnim računima. Novčani ekvivalenti su kratkotrajna visokolikvidna ulaganja koja se brzo pretvaraju u poznate iznose novca (dospijeće manje od tri mjeseca od dana kupovine) i koja nisu pod značajnim utjecajem rizika promjena vrijednosti (Belak, 2005). U tu se skupinu mogu uvrstiti čekovi, mjenice, komercijalni zapisi, blagajnički zapisi i sl. ukoliko udovoljavaju gore navedenim kriterijima. Promjene unutar stavki novca i novčanih ekvivalenata ne smatraju se novčanim tokom.

U izvještaju se tokovi klasificiraju prema aktivnostima, i to na tokove od: (ZOR NN 78/15)

- ✚ poslovne aktivnosti,
- ✚ investicijske (ulagateljske) aktivnosti,
- ✚ financijske aktivnosti.

Pod *poslovnim aktivnostima* se podrazumjevaju glavne aktivnosti iz redovnog poslovanja poduzeća koje stvaraju prihod i utječu na visinu dobitka i gubitka.

Investicijske (ulagateljske) aktivnosti obuhvaćaju primitke i izdatke koji su povezani uz transakcije s dugotrajnom imovinom, vrijednosnim papirima itd.

Novčani tokovi iz *financijskih aktivnosti* najčešće prezentiraju financiranje poduzeća, odnosno prikazuju novčane transakcije poduzeća s vlasnicima ili kreditorima. Bitno je naglasiti da u financijske novčane tokove spadaju primljeni dugoročni i kratkoročni krediti, ali ne i plaćene kamate na kredite koje se evidentiraju kao novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti. Izvještaj o novčanim tokovima ukazuje na stupanj likvidnosti, jer prikazuje kako poduzeće ostvaruje i kako troši svoj novac.

U tablici 2 na sljedećoj strani prikazana je shema novčanog toka.

Tablica 4. Shema novačanih tokova

NOVČANI PRIMICI	NOVČANE ISPLATE
POSLOVNE AKTIVNOSTI	
a) primici od prodaje robe i pružanja usluga b) primici od tantijema, naknada, provizija i drugi prihodi c) primici od osiguranja imovine, odštetnih zahtjeva, anuiteta i drugih polica osiguranja d) primici prema ugovorima koji služe za poslovne i trgovačke svrhe e) primici od prodaje poslovnih ili trgovačkih vrijednosnih papira f) primici od predujmova i zajmova dobivenih od financijskih institucija	a) novčane isplate dobavljačima za isporučenu robu i pružene usluge b) novčane isplate zaposlenima i za račun zaposlenih c) novčane isplate za osiguranje, odštete, kazne, penale i sudske pristojbe d) isplate prema ugovorima koji služe za poslovne i trgovačke svrhe e) isplate za kupnju poslovnih ili trgovačkih vrijednosnih papira f) otplate predujmova i zajmova dobivenih od financijskih institucija
INVESTICIJSKE AKTIVNOSTI	
a) primici od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme, nematerijalne imovine i druge dugotrajne imovine b) primici od prodaje glavnice ili dužničkih instrumenata drugih poduzeća i udjela u zajedničke pothvate c) primici od otplata predujmova i zajmova koji su dani trećim strankama (izuzevši predujmove i zajmove financijske institucije) d) primici od budućih ugovora, terminskih ugovora, ugovora s opcijom i kompenzacijskih ugovora (izuzevši kad se ti ugovori drže za poslovne ili trgovačke svrhe)	a) isplate za nabavu nekretnina, postrojenja i opreme, nematerijalne imovine i druge dugotrajne imovine, b) isplate za stjecanje glavnice ili dužničkih instrumenata drugih poduzeća i udjela u zajedničke pothvate c) isplate za predujmove i zajmove dane drugim strankama (izuzevši predujmove i zajmove financijskim institucijama) d) novčane isplate za buduće ugovore, terminske ugovore, ugovore s opcijom i kompenzacijske ugovore (izuzevši kad se ti ugovori drže za poslovne ili trgovačke svrhe)
FINANCIJSKE AKTIVNOSTI	
a) novčani utršci od izdavanja dionica ili drugih instrumenata glavnice b) novčani utršci od izdavanja zadužnica, zajmova, pozajmica, obveznica, hipoteke i druge dugoročne i kratkoročne posudbe	a) novčane isplate vlasnicima za stjecanje ili iskup dionica poduzeća b) novčane otplate posuđenih svota c) novčane otplate najmoprimca za smanjenje nepodmirene obveze koja se odnosi na financijski najam

Izvor: Prilagođeno prema ZOR, NN 78/15

Novčani tok se može prikazati koristeći dvije različite metode:

- a) direktna,
- b) indirektna.

Direktnom metodom se evidentiraju svi primici i izdaci gotovine i svrstavaju u tokove poslovnih, investicijskih i financijskih aktivnosti poduzeća. Dok pozicije izvještaja o dobiti i bilance predstavljaju stanja na računima glavne knjige, to nije slučaj s pozicijama izvještaja o novčanom toku. Kod *indirektno metode* u odnosu prema direktnoj, nema razlika u prezentiranju novčanih primitaka i izdataka iz investicijskih i financijskih aktivnosti. Temeljna razlika je u prezentiranju novčanih primitaka i izdataka od poslovnih aktivnosti.

Tablica 5. Shema Izvještaja o novčanim tokovima u RH prema direktnoj metodi

IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA	
A	POSLOVNE AKTIVNOSTI
	1) PRIMICI OD POSLOVNIH AKTIVNOSTI
	2) IZDACI IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI
	3) NETO NOVČ. TOK IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI
B	INVESTICIJSKE AKTIVNOSTI
	1) PRIMICI OD INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI
	2) IZDACI IZ INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI
	3) NETO NOVČANI TOK IZ INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI
C	FINANCIJSKE AKTIVNOSTI
	1) PRIMICI OD FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI
	2) IZDACI OD FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI
	3) NETO NOVČANI TOK IZ FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI
D	UKUPNO NETO NOVČANI TOK (A+B+C)
E	NOVAC NA POČETKU RAZDOBLJA
F	NOVAC NA KRAJU RAZDOBLJA

Izvor: Istraživanje autora prema ZOR-u NN 78/15

Izvještaj o promjenama kapitala čini sastavni dio temeljnih financijskih izvještaja. Kapital ili vlasnička glavnica poduzeća sastoji se od nekoliko skupina elemenata, koje globalno iskazane čine pozicije u strukturi bilance. Naznačene pozicije bilance omogućavaju prikazivanje samo početnog i završnog stanja naznačenih elemenata, ali ne daju informacije o promjenama koje su se dogodile unutar obračunskog razdoblja. Objašnjavanje upravo tih promjena svrha je ovog temeljnog financijskog izvještaja.

Izvještaj o promjenama kapitala prema ZOR-u 2015. treba predložiti (NN 134/15):

- neto dobit ili gubitak razdoblja,
- svaku stavku prihoda i rashoda, dobiti ili gubitka koja se, prema zahtjevima drugih standarda, izravno priznaje u glavnici te ukupan iznos tih stavaka,
- kumulativni učinak promjena računovodstvene politike i ispravke temeljnih pogrešaka obrađene prema osnovnom postupku, neto dobit ili gubitak razdoblja, temeljne pogreške i promjene računovodstvenih politika,
- kapitalne transakcije s vlasnicima i raspodjele vlasnicima,

- stanje zadržane dobiti ili gubitka na početku razdoblja i na datum bilance te promjene tijekom razdoblja,
- povezanost knjigovodstvenog iznosa svake vrste kapitala, dioničke premije i svake rezerve na početku i na kraju razdoblja s time da se odvojeno prikazuje svaka promjena.

Pri sastavljanju ovog izvještaja treba voditi računa da se mogu prikazati samo one transakcije koje su bile evidentirane u glavnoj knjizi kao povećanje ili smanjenje na nekom kontu kapitala (razred 9), jer će se poslovni događaji koji su bili evidentirani kao prihodi i rashodi prikazati kao povećanje ili smanjenje glavnice kroz ostvareni financijski rezultat.

Tablica 6. Shema Izvještaja o promjenama kapitala u RH prema ZOR-u 2015.

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA KAPITALA
1) UPISANI KAPITAL
2) PREMIJE NA EMITIRANE DIONICE
3) REZERVE IZ DOBITI
4) ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK
5) DOBIT ILI GUBITAK TEKUĆE GODINE
A) UKUPNO ULOŽENI ILI ZARAĐENI KAPITAL
6) PROMJENE REVALORIZACIJSKIH REZERVI
7) AKTUALNI DOBICI RAZDOBLJA
8) DOBIT ILI GUBITAK IZ INO POSLOVANJA
9) DOBIT ILI GUBITAK PONOVOG MJERENJA FIN. IM. ZA PRODAJU
10) -II- -II- KOJI SE ODOSE NA ZAŠTTU NOVČ. TOKA
B) UKUPNE PROMJENE SVEOBUHVAATNE DOBITI
11) PROMJENE RAČ. POLITIKA
12) ISPRAVAK TEMELJNIH POGREŠAKA
C) UKUPNE IZRAVNE PROMJENE ZADRŽANE DOBITI

Izvor: Istraživanje autora prema ZOR, NN 78/15

Bilješke uz financijske izvještaje te izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti prema ZOR (NN 78/15) – Pored prethodno navedena četiri financijska izvještaja koji se prezentiraju u sklopu godišnjeg izvještaja, postoji niz dodatnih popratnih iskaza. Jedan od njih su i bilješke uz financijske izvještaje. One dodatno pojašnjavaju strukturu, vrijednost i obilježja nekih pozicija u tim izvještajima. Cilj izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti je ukazati koji dio dobiti je

posljedica specifičnih procjena pozicija financijskih izvještaja, a nerezultat svakodnevnih uobičajenih transakcija.

Korisnici financijskih izvještaja mogu biti interni i eksterni korisnici te o tome treba voditi računa prilikom prikazivanja financijskih izvještaja. Ovisno o kriteriju promatranja, izvještaji odnosno informacije koje su u njima sadržane mogu biti:

- ✓ prema izgledu: sintetičke, analitičke,
- ✓ prema vremenu: povremene, svakodnevne,
- ✓ prema izgledu: unificirane, interno kreirane.

Zaključak bi bio da koje će i kakve informacije i izvještaji biti generirani, ovisi o zahtjevima korisnika računovodstvenih informacija.

2.3. DEFINIRANJE FINANCIJSKIH POKAZATELJA

Pokazatelj je racionalan ili odnosni broj, što podrazumijava da se jedna ekonomska veličina stavlja u odnos s drugom ekonomskom veličinom. Financijski pokazatelji s obzirom na vremensku dimenziju, u osnovi se mogu podijeliti na dvije skupine. Jedna skupina financijskih pokazatelja obuhvaća razmatranje poslovanja poduzeća unutar određenog razdoblja, najčešće godinu dana i temelji se na podacima iz izvještaja o dobiti, a druga se odnosi na točno određeni trenutak koji se podudara s trenutkom sastavljanja bilance i govori o financijskom položaju poduzeća u tom trenutku. Pokazatelji se računaju i formiraju upravo zato da bi se stvorila informacijska podloga potrebna za donošenje određenih poslovnih odluka (Vidučić, 2004).

U skladu s zahtjevima korisnika razlikuje se nekoliko skupina financijskih pokazatelja (Žager et al, 2008):

- ❖ Pokazatelji likvidnosti (*liquidity ratios*) – mjere sposobnost poduzeća da podmiri svoje dospjele kratkoročne obveze.
- ❖ Pokazatelji zaduženosti (*leverage ratios*) – mjere koliko se poduzeće financira iz tuđih izvora sredstava.
- ❖ Pokazatelji aktivnosti (*activity ratios*) – mjere kako efikasno poduzeće upotrebljava svoje resurse.

- ❖ Pokazatelji ekonomičnosti – mjere odnos prihoda i rashoda, tj pokazuju koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda.
- ❖ Pokazatelji profitabilnosti (*profitability ratios*) – mjere povrat uloženog kapitala, što se smatra najvišom upravljačkom djelotvornošću.
- ❖ Pokazatelji investiranja (*investment ratios*) – mjere uspješnost ulaganja u obične dionice.

Za potrebe ovog završnog rada koristit će se pokazatelji likvidnosti, zaduženosti, profitabilnosti te aktivnosti dvaju poduzeća prehrambene industrije. Navedeni pokazatelji će biti definirani u nastavku.

Pokazatelji likvidnosti mjere sposobnost poduzeća u kontekstu podmirenja dospjelih kratkoročnih obveza. Najčešći eksplicirani pokazatelji likvidnosti su koeficijent trenutne likvidnosti, koeficijent ubrzane likvidnosti, koeficijent tekuće likvidnosti te koeficijent financijske stabilnosti.

U tablici 3 prikazani su pokazatelji likvidnosti.

Tablica 7. Pokazatelji likvidnosti

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
Koeficijent trenutne likvidnosti	Novac	Kratkoročne obveze
Koeficijent ubrzane likvidnosti	Novac + potraživanja	Kratkoročne obveze
Koeficijent tekuće likvidnosti	Kratkotrajna imovina	Kratkoročne obveze
Koeficijent financijske stabilnosti	Dugotrajna imovina	Kapital + dugoročne obveze

Izvor: Prilagođeno prema Žager et al, Analiza financijskih izvještaja, str. 248, Zagreb, 2008

Koeficijent trenutne likvidnosti ukazuje na sposobnost poduzeća za trenutačno podmirenje obveza. U brojniku ovog pokazatelja je novac. Koeficijent ubrzane likvidnosti je kvalitetnija mjera. Njegova vrijednost bi trebala biti **1** ili veća od **1**, što znači da bi poduzeće koje želi održavati normalnu likvidnost moralo imati brzo unovčive imovine minimalno toliko koliko ima kratkoročnih obveza. Koeficijent tekuće likvidnosti u pravilu treba biti veći od 2. Primjerice, ako poduzeće želi održavati tekuću likvidnost na normalnoj razini i izbjeći situaciju nepravodobnog plaćanja obveza, tada na raspolaganju mora imati u pravilu dvostruko više kratkotrajne imovine nego što ima kratkoročnih obveza. Koeficijent financijske stabilnosti predstavlja omjer dugotrajne imovine i kapitala uvećanog za dugoročne obveze. Prema pravilu ovaj pokazatelj mora biti manji od 1 jer poduzeće dio svoje kratkotrajne imovine mora financirati iz kvalitetnih dugoročnih izvora, tj. radnog kapita

Pokazatelji zaduženosti – najčešći pokazatelji zaduženosti su koeficijent zaduženosti, koeficijent vlastitog financiranja te koeficijent financiranja. Može se zaključiti kako oni održavaju statičku zaduženost jer su sva tri pokazatelja bilance poslovanja. Oni govore koliko je imovine financirano iz tuđeg kapitala te koliko je imovine financirano iz vlastitog kapitala.

Tablica 4 prikazuje pokazatelje zaduženosti.

Tablica 8. Pokazatelji zaduženosti

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
Koeficijent zaduženosti	Ukupne obveze	Ukupna imovina
Koeficijent vlastitog financiranja	Glavnica	Ukupna imovina
Koeficijent financiranja	Ukupne obveze	Glavnica
Pokriće troškova kamata	Dobit prije poreza i kamata	Kamate
Faktur zaduženosti	Ukupne obveze	Zadržana dobit + amortizacija
Stupanj pokrića 1	Glavnica	Dugotrajna imovina
Stupanj pokrića 2	Glavnica + dugoročne obveze	Dugotrajna imovina

Izvor: Prilagođeno prema Žager et al, Analiza financijskih izvještaja, str. 250, Zagreb, 2008

Pokriće troškova kamata i faktor zaduženosti govore o dinamičnosti zaduženosti jer dug promatraju s aspekta mogućnosti njegova podmirenja. Stupnjevi pokrića 1 i 2 računaju se na temelju podataka iz bilance kao prva tri pokazatelja u navedenoj tablici. Kod njih se razmatra pokriće dugotrajne imovine glavnicom, tj. glavnicom uvećanom za dugoročne obveze.

Pokazatelji profitabilnosti – uobičajeno se razmatraju pokazatelji marže profita te rentabilnosti ukupne imovine te rentabilnosti vlastitog kapitala. U tablici 5 je prikazan postupak izračunavanja pokazatelja profitabilnosti.

Tablica 9. Pokazatelji profitabilnosti

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
Neto marža profita	Neto dobit + kamate	Ukupni prihod
Bruto marža profita	Dobit prije poreza + kamate	Ukupni prihod
Neto rentabilnost imovine	Neto dobit + kamate	Ukupna imovina
Bruto rentabilnost imovine	Dobit prije poreza + kamate	Ukupna imovina
Rentabilnost glavnice	Neto dobit	glavnica

Izvor: Prilagođeno prema Žager et al, Analiza financijskih izvještaja, str. 253, Zagreb, 2008

Marža profita izračunava se na temelju podataka iz računa dobiti i gubitka. Razlika od bruto marže profita očituje se u obuhvatu poreza u brojniku pokazatelja. Pokazatelji rentabilnosti

računaju se na temelju podataka iz bilance i računa dobiti i gubitka. Prilikom utvrđivanja rentabilnosti imovine razlikuje se neto i bruto rentabilnost, ta se razlika očituje u obuhvatu poreza.

Pokazatelji aktivnosti su poznati pod nazivom koeficijenti obrta koji se računaju na temelju odnosa prometa i prosječnog stanja. Oni ukazuju na brzinu cirkulacije imovine u poslovnom procesu. Ukoliko je poznat koeficijent obrta, tada je moguće izračunati i prosječne dane vezivanja sredstava, tj. prosječno trajanje obrta. Kod većine slučajeva s ebroj obrta računa za ukupnu, kratkotrajnu imovinu te potraživanja. U tablici 6 su prikazani pokazatelji aktivnosti.

Tablica 10. Pokazatelji aktivnosti

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
Koeficijent obrta ukupne imovine	Ukupni prihod	Ukupna imovina
Koeficijent obrta kratkotrajne imovine	Ukupni prihod	Kratkotrajna imovina
Koeficijent obrta potraživanja	Prihodi od prodaje	Potraživanja
Trajanje naplate potraživanja u danima	Broj dana u godini (365)	Koeficijent obrta potraživanja

Izvor: Prilagođeno prema Žager et al, Analiza financijskih izvještaja, str. 252, Zagreb, 2008

Kod tablice 6 važno je naglasiti da je i s aspekta sigurnosti i s aspekta uspješnosti bolje da je koeficijent obrta što veći broj, odnosno da je vrijeme vezivanja ukupne i pojedinih vrsta imovine što kraće.

U nastavku će biti prikazan empirijski dio istraživanja ovog završnog rada. U tom dijelu će se primijeniti teorijski koncept završnog rada na primjeru dvaju poduzeća iz prehrambene industrije. Za primjer će se uzeti dva od deset vodećih poduzeća prehrambene industrije u Hrvatskoj koji su navedeni u tablici 1 ovog završnog rada.

Za potrebe ovog rada nisu se koristili pokazatelji novčanog toka koji su jako važni za dobivanje kompletne slike poduzeća.

3. ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA NA PRAKTIČNOM PRIMJERU

Treći dio završnog rada odnosi se na analizu financijskih izvještaja na praktičnom primjeru prehrambene industrije. Za primjer će se koristiti poduzeće Podravka d.d. te Kraš d.d.

3.1. OPĆENITO O PODUZEĆIMA

Analiza financijskih izvješća će se prikazati na primjerima poduzeća Podravka d.d. i Kraš d.d. Konkretna poduzeća se nalaze među deset najvećih poduzeća u Republici Hrvatskoj. Na slici 5 je prikazan logo **Podravke d.d.**

Slika 5. Logo Podravke d.d.

Izvor: Internet, <http://www.podravka.hr/kompanija/o-podravki/povijest/18/12/15>

Podravka – jedna od vodećih kompanija u jugoistočnoj, srednjoj i istočnoj Europi. Ime kompanije Podravka potječe od naziva za stanovnicu Podravskog kraja, u kojem se nalazi sjedište tvrtke. Nastala je 1947. godine na temelju nekadašnje tvornice pekmeza i prerade voća – Wolf te kasnije postala poznata u Hrvatskoj i inozemstvu po proizvodnji univerzalnog dodatka jelima – Vegeti koja se već pola stoljeća izvozi u više od 40 zemalja svijeta na svih pet kontinenata. Danas podravku kupci prepoznaju ne samo po imenu Vegeta nego i po nizu drugih brandova: Dolcela, Lino, Eva, Fant, Kviki i dr. Danas Podravka d.d. posluje u dva glavna poslovna segmenta: prehrana i farmaceutika.

Temeljne vrijednosti Podravke d.d. su:

- ✚ kreativnost,
- ✚ povjerenje,
- ✚ strast,
- ✚ zadovoljstvo potrošača te
- ✚ izvrsnost.

U svom se poslovanju Podravka d.d. opredijelila za očuvanje, zaštitu i unapređenje kvalitete okoliša u kojem je cilj kompanije stvaranje nove ekonomske, okolišne i društvene vrijednosti za svoje dionike (Internet, raspoloživo na: <http://www.podravka.hr/kompanija/o-podravki/povijest/18/12/15>).

Ciljevi Podravke d.d. s namjerom daljnjeg smanjenja utjecaja na okoliš i održavanje razine održivosti:

- ✚ stručnim usavršavanjem osvijestiti i unaprijediti odnos radnika prema okolišu,
- ✚ kontinuirano smanjenje ispuštanja i opterećenja otpadnih voda,
- ✚ gospodarenje otpadom kao korisnom sirovinom i resursom,
- ✚ zaštita od štetnika,
- ✚ unaprjeđenje rada laboratorija i uređaja za otpadne vode,
- ✚ aktivno sudjelovanje u radu organizacija koje pokrivaju područje zaštite okoliša.

Slijedom ovih ključnih ciljeva, a u okviru ovlasti i odgovornosti službe ekologija, Podravka d.d. je predanim radom provela niz planiranih aktivnosti koje su rezultirale značajnim ekonomskim, okolišnim i društvenim rezultatima.

Na slici 6. su prikazani neki od najvažnijih Podravkinih proizvoda.

Slika 6. Proizvodi Podravka d.d.

Izvor: <http://www.podravka.hr/19/12/2015>

U nastavku će biti riječ o drugom promatranom poduzeću Kraš d.d.

Na slici prikazan logo **Kraša d.d.**

Slika 7. Logo Kraš d.d.

Izvor: Internet, http://www.kras.hr/hr/osnovni_podaci/20/12/15

Kraš d.d. prehrambena industrija d.d. nastao 1911. godine, ima sjedište u Zagrebu na adresi Ravnice 48. Ima registarski broj MBS 08005858 na Trgovačkom sudu u Zagrebu. Temeljni kapital u iznosu od 549.448.400,00 kuna uplaćen je u cijelosti te je podijeljen na 1.373.621 dionicu na ime u nominalnoj vrijednosti 400,00 kuna. Generacija potrošača već cijelo stoljeće uživa u bogatoj ponudi raznovrsnih Kraševih slatkih proizvoda. Od početka proizvodnje 1911. godine do danas, Kraš d.d. sustavno razvija proizvodnju sve tri grupe konditorskih proizvoda – kakao proizvoda, keksa, vafla te bombonskih proizvoda.

Dugogodišnja usmjerenost prema proizvodnji originalnih, visokokvalitetnih proizvoda ispunjavaju želje i potrebe potrošača te su osigurala Krašu d.d. vodeću poziciju konditorskog proizvođača u regiji. Cjelokupna proizvodnja organizirana je u skladu sa svjetskim konditorskim standardima pri čemu ispunjavaju najviše zahtjeve za postizanje visoke kvalitete. Najpoznatiji brandovi Kraša d.d. su: Bajadera, Dorina, Griotte, Domaćica, Napolitanke, Bronhi.

Danas Kraš d.d. posluje kao suvremeno tržišno orijentirana kompanija te godišnja proizvodnja premašuje 33 tisuće tona konditorskih proizvoda od kojih se polovina izvozi na najuspješnije svjetska tržišta. Kraš u svom vlasništvu ima dvije tvornice: MIRE i KAROLINE.

Misija Kraša d.d. je stvaranje originalnih brandova visoke kvalitete koji svojim okusom povezuju generacije potrošača. Najveća vrijednost Kraša su zaposlenici te bogato iskustvo

stoljetne tradicije. Svoje poslovanje Kraš razvija kroz samostalni razvoj kompanije i transparentan odnos s poslovnim partnerima i zajednicama s kojima posluju.

Vizija Kraša d.d. je u srednjeročnom poslovnom razdoblju zadržati vodeću poziciju na tržištu regije jačanjem svojih brandova kroz razvoj i rast kompanije, strateške razvoje i akvizicije te učinkovito upravljanje ljudskim potencijalima u cilju osiguranja pretežno radničkog vlasništva.

Kraš kao poslovni subjekt koji djeluje i razvija svoje poslovanje na hrvatskim i inozemnim tržištima svjesno je važnosti odgovornog i etički usmjerenog ponašanja poslovnih subjekata kao nužnog preduvjeta za razvijanje kvalitetnih odnosa i lojalne konkurencije između poslovnih partnera te za učinkovito funkcioniranje tržišta i integraciju hrvatskog gospodarstva u međunarodne poslovne procese (Internet, raspoloživo na: <http://www.kras.hr/hr/naslovnica>).

Na slici 7 su prikazani neki od najvažnih Kraševih proizvoda.

Slika 8. Proizvodi Kraš d.d.

Izvor: <http://www.kraš.hr/19/12/2015>

3.2. ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA NA PRIMJERU PODUZEĆA PODRAVKA d.d.

Za analizu financijskih izvještaja prvo će se za primjer uzeti poduzeće Podravka d.d. podaci korišteni za analizu preuzeti će se sa stranica Zagrebačke burze.

Pokazatelji likvidnosti Podravka d.d.

U tablici 7 prikazane su stavke za izračun pokazatelja likvidnosti za poduzeće Podravka d.d.

Tablica 11. Podaci za izračun pokazatelja likvidnosti za Podravka d.d.

NAZIV STAVKE	2013. godina	2014. godina
Novac	179 461 028,00	220 478 018,00
Kratkoročne obveze	1 041 986 074,00	842 172 830,00
Potraživanja	1 009 434 944,00	926 934 112,00
Kratkotrajna imovina	1 923 619 896,00	1 964 152 540,00
Dugotrajna imovina	1 517 762 204,00	1 530 840 895,00
Kapital	1 084 000 600,00	1 084 000 600,00
Dugoročne obveze	578 448 370,00	754 556 961,00

Izvor: Internet, <http://zse.hr/default.aspx?id=10006&dionica=PODR-R-A/20/12/15>

$$\text{Koeficijent trenutne likvidnosti za 2013.} = \frac{179\,461\,028}{1\,041\,986\,074} = \mathbf{0,17}$$

$$\text{Koeficijent trenutne likvidnosti za 2014.} = \frac{220\,478\,018}{842\,172\,830} = \mathbf{0,26}$$

$$\text{Razlika} = \mathbf{0,26 - 0,17 = 0,09}$$

Koeficijent trenutne likvidnosti ukazuje na sposobnost poduzeća za trenutno podmirenje kratkoročnih obveza. Možemo primijetiti kako je u 2014. godini koeficijent trenutne likvidnosti porastao za **0,09** u odnosu na prethodnu 2013. godinu ili u postotku za 52,94%.

$$\text{Koeficijent ubrzane likvidnosti za 2013.} = \frac{179\,461\,028 + 1\,009\,434\,944}{1\,041\,986\,074} = \mathbf{1,14}$$

$$\text{Koeficijent ubrzane likvidnosti za 2014.} = \frac{220\,478\,018 + 926\,934\,112}{842\,172\,830} = \mathbf{1,36}$$

Prema pravilu koeficijent ubrzane likvidnosti bi trebao iznositi 1 ili veći od 1. Može se primijetiti kako u 2013. i 2014. godini koeficijent ubrzane likvidnosti za promatrano poduzeće iznosi preko 1, s tim da je u 2014. veći za 0,22 ili u postotku 19%.

$$\text{Koeficijent tekuće likvidnosti za 2013.} = \frac{1\,923\,619\,896}{1\,041\,986\,074} = \mathbf{1,85}$$

$$\text{Koeficijent tekuće likvidnosti za 2014.} = \frac{1\,964\,152\,540}{842\,172\,830} = \mathbf{2,33}$$

$$\mathbf{\text{Razlika} = 2,33 - 1,85 = 0,48}$$

Koeficijent tekuće likvidnosti je u 2014. godini porastao za 0,48 ili u postotku za 25,94% u odnosu na 2013. godinu.

$$\text{Koeficijent financijske stabilnosti za 2013.} = \frac{1\,517\,762\,204}{1\,084\,000\,600 + 578\,448\,370} = \mathbf{0,91}$$

$$\text{Koeficijent financijske stabilnosti za 2014.} = \frac{1\,530\,840\,895}{1\,084\,000\,600 + 754\,556\,961} = \mathbf{0,83}$$

Koeficijent financijske stabilnosti u pravilu mora biti manji od 1. Koeficijent za 2013. godinu je iznosio 0,91, dok je u 2014. godini iznosio 0,83. Zaključak je da je u 2014. godini bio manji za 0,08 ili u postotku za 9,45%.

Pokazatelji zaduženosti Podravka d.d.

U tablici 8 na će biti prikazani pokazatelji zaduženosti za Podravka d.d.

Tablica 12. Podaci za izračun pokazatelja zaduženosti za Podravka d.d.

NAZIV STAVKE	2013. godina	2014. godina
Ukupne obveze	1 620 434 444,00	1 596 728 791,00
Ukupna imovina	3 441 382 100,00	3 494 993 435,00
Glavnica	1 691 388 136,00	1 785 263 158,00
Dobit prije poreza i kta	69 822 853,00	104 321 513,00
Kamate	109 650 705,00	129 289 550,00
Zadržana dobit + amortiz.	427 402 153,00	259 904 724,00
Dugotrajna imovina	1 517 762 204,00	1 530 840 895,00
Glavnica + dug. Obveze	2 269 836 506,00	2 539 820 119,00

Izvor: Internet, <http://zse.hr/default.aspx?id=10006&dionica=PODR-R-A/20/12/15>

$$\text{Koeficijent zaduženosti za 2013.} = \frac{1\,620\,434\,444}{3\,441\,382\,100} = \mathbf{0,48}$$

$$\text{Koeficijent zaduženosti za 2014.} = \frac{1\,596\,728\,791}{3\,494\,993\,435} = \mathbf{0,45}$$

Koeficijent zaduženosti pokazuje koliko je imovine financirano iz vlastitog kapitala a koliko iz obveza. Ovdje vidimo da je manje od pola imovine financirano iz tuđih izvora financiranja, u 2014. godini je još i manji u odnosu na prethodnu 2013. godinu.

$$\text{Koeficijent vlastitog financiranja za 2013.} = \frac{1\,691\,388\,136}{3\,441\,382\,100} = \mathbf{0,52}$$

$$\text{Koeficijent vlastitog financiranja za 2014.} = \frac{1\,785\,263\,158}{3\,441\,382\,100} = \mathbf{0,55}$$

Prema koeficijentu vlastitog financiranja može se zaključiti kako Podravka d.d. veći dio svoje imovine financira iz vlastitih izvora što je dobar pokazatelj.

$$\text{Koeficijent financiranja za 2013.} = \frac{1\,620\,434\,444}{1\,691\,388\,136} = \mathbf{0,95}$$

$$\text{Koeficijent financiranja za 2014.} = \frac{1\,596\,728\,791}{1\,785\,263\,158} = \mathbf{0,89}$$

Udio ukupnih obveza u glavnici se smanjio u 2014. godini za 0,06.

$$\text{Pokriće troškova kamata za 2013.} = \frac{69\,822\,853}{109\,650\,705} = \mathbf{0,64}$$

$$\text{Pokriće troškova kamata za 2014.} = \frac{104\,321\,513}{129\,289\,550} = \mathbf{0,81}$$

Na temelju dobivenih podataka možemo zaključiti kako se u 2014. godini povećala mogućnost pokrića kamata iz glavnice što rezultira manjom zaduženosti u odnosu na prethodnu godinu.

$$\text{Faktor zaduženosti za 2013.} = \frac{1\,620\,434\,444}{417\,402\,153} = \mathbf{3,88}$$

$$\text{Faktor zaduženosti za 2014.} = \frac{1\,596\,728\,791}{259\,904\,724} = \mathbf{6,14}$$

Manji faktor zaduženosti znači manju zaduženost. Veći faktor zaduženosti u 2014. je rezultirao odlukom o smanjenju zadržane dobiti za dvostruko veći iznos u odnosu na 2013.

$$\text{Stupnjevi pokrića I za 2013.} = \frac{1\,691\,388\,136}{1\,517\,762\,204} = \mathbf{1,11}$$

$$\text{Stupnjevi pokrića I za 2014.} = \frac{1\,785\,263\,158}{1\,530\,840\,895} = \mathbf{1,17}$$

$$\text{Stupnjevi pokrića II za 2013.} = \frac{2\,269\,836\,506}{1\,517\,762\,204} = \mathbf{1,5}$$

$$\text{Stupnjevi pokrivača II za 2013.} = \frac{2\,539\,820\,119}{1\,530\,840\,895} = \mathbf{1,66}$$

Bitno je naglasiti da kod stupnjeva pokrivača II njegova vrijednost uvijek mora biti veća od 1 što je slučaj u obje promatrane godine.

Pokazatelji profitabilnosti Podravka d.d.

U tablici 9 će biti prikazani podaci potrebni za izračun pokazatelja profitabilnosti.

Tablica 13. Podaci za izračun pokazatelja profitabilnosti za Podravka d.d.

NAZIV STAVKE	2013. godina	2014. godina
Neto dobit + kte	178 027 650,00	224 234 783,00
Dobit prije poreza + kte	179 473 558,00	233 611 063,00
Ukupni prihod	3 737 736 688,00	3 616 370 782,00
Ukupna imovina	3 441 382 100,00	3 494 993 435,00
Neto dobit	68 376 945,00	94 945 233,00
Glavnica	1 691 388 136,00	1 785 263 158,00

Izvor: Internet, <http://zse.hr/default.aspx?id=10006&dionica=PODR-R-A/20/12/15>

$$\text{Neto marža profita za 2013.} = \frac{178\,027\,650}{3\,737\,736\,688} * 100 = \mathbf{4,37\%}$$

$$\text{Neto marža profita za 2014.} = \frac{224\,234\,783}{3\,616\,370\,782} * 100 = \mathbf{6,20\%}$$

$$\text{Bruto marža profita za 2013.} = \frac{179\,473\,558}{3\,737\,736\,688} * 100 = \mathbf{4,8\%}$$

$$\text{Bruto marža profita za 2014.} = \frac{233\,611\,063}{3\,616\,370\,782} * 100 = \mathbf{6,5\%}$$

Bruto i neto marža profita se razlikuju u poreznom opterećenju. Iz rezultata možemo zaključiti kako se bruto i neto marža profita povećale u 2014. u odnosu na prethodnu godinu.

$$\text{Neto rentabilnost imovine za 2013.} = \frac{178\,027\,650}{3\,441\,382\,100} * 100 = \mathbf{5,17\%}$$

$$\text{Neto rentabilnost imovine za 2014.} = \frac{224\,234\,783}{3\,494\,993\,435} * 100 = \mathbf{6,42\%}$$

$$\text{Bruto rentabilnost imovine za 2013.} = \frac{179\,473\,558}{3\,441\,382\,100} * 100 = \mathbf{5,22\%}$$

$$\text{Bruto rentabilnost imovine za 2014.} = \frac{233\,611\,063}{3\,494\,993\,435} * 100 = \mathbf{6,68\%}$$

Također što se tiče rentabilnosti u ovom slučaju imovine može se primijetiti kako je koeficijent veći u 2014. godini u odnosu na prethodnu godinu. Razlika između bruto i neto pokazatelja rentabilnosti se ogleda u činjenici obuhvata poreza. Navedeni pokazatelji rentabilnosti imovine pokazuju da primjerice na jednu uloženu kunu imovine u 2014. godini poduzeće stvara 0,0642 jedinica neto dobiti uvećane za kamate. U pravilu sve vrijednosti pokazatelja ispod 5% znače visoki stupanj intenzivnosti imovine.

$$\text{Rentabilnost glavnice za 2013.} = \frac{68\,376\,945}{1\,691\,388\,136} * 100 = \mathbf{4,04\%}$$

$$\text{Rentabilnost glavnice za 2014.} = \frac{94\,945\,233}{1\,785\,263\,158} * 100 = \mathbf{5,32\%}$$

Na temelju dobivenih podataka za rentabilnost glavnice možemo zaključiti kako je koeficijent veći u 2014. godini, odnosno poduzeće na jednu jedinicu vlastitog kapitala stvara 0,0532 jedinica neto dobiti.

Pokazatelji aktivnosti za poduzeće Podravka d.d.

U tablici 10 će biti prikazani podaci potrebni za izračun pokazatelja aktivnosti.

Tablica 14. Podaci za izračun pokazatelja aktivnosti za Podravka d.d.

NAZIV STAVKE	2013. godina	2014. godina
Ukupni prihod	3 737 736 688,00	3 616 370 782,00
Ukupna imovina	3 441 382 100,00	3 494 993 435,00
Kratkotrajna imovina	1 923 619 896,00	1 964 152 540,00
Prihodi od prodaje	3 626 011 410,00	3 502 615 452,00
Potraživanja	1 009 434 944,00	926 934 112,00

Izvor: Internet, <http://zse.hr/default.aspx?id=10006&dionica=PODR-R-A/20/12/15>

$$\text{Koeficijent obrta ukupne imovine za 2013.} = \frac{3\,737\,736\,688}{3\,441\,382\,100} = \mathbf{1,09}$$

$$\text{Koeficijent obrta ukupne imovine za 2014.} = \frac{3\,616\,370\,782}{3\,494\,993\,435} = \mathbf{1,04}$$

Koeficijent obrta ukupne imovine za 2013. govori da se imovina poduzeća Podravka d.d. obrne 1,09 puta tijekom jedne godine. U 2014. koeficijent je nešto manji te iznosi 1,04.

$$\text{Koeficijent obrta kratkotrajne imovine za 2013.} = \frac{3\,737\,736\,688}{1\,923\,619\,896} = \mathbf{1,94}$$

$$\text{Koeficijent obrta kratkotrajne imovine za 2014.} = \frac{3\,616\,370\,782}{1\,964\,152\,540} = \mathbf{1,84}$$

Prema podacima za kratkotrajnu imovinu koeficijent obrta kratkotrajne imovine pokazuje da se kratkotrajna imovina obrne približno dva puta u 2013. godini te nešto manje za 0,1 u 2014. godini.

$$\text{Koeficijent obrta potraživanja za 2013.} = \frac{3\,626\,011\,410}{1\,009\,434\,944} = \mathbf{3,59}$$

$$\text{Koeficijent obrta potraživanja za 2014.} = \frac{3\,502\,615\,452}{926\,934\,112} = \mathbf{3,78}$$

Koeficijent obrta potraživanja pokazuje koliko se puta potraživanja obrnu tijekom jedne godine stvarajući prihode od prodaje. Nadalje, koeficijent će poslužiti u izračunavanju trajanja naplate potraživanja u danima.

$$\text{Trajanje naplate potraživanja u danima za 2013.} = \frac{365}{3,59} = \mathbf{101,67 \text{ dana}}$$

$$\text{Trajanje naplate potraživanja u danima za 2014.} = \frac{365}{3,78} = \mathbf{96,56 \text{ dana}}$$

Može se zaključiti kako je u 2014. smanjeno vrijeme naplate potraživanja za 5 dana.

Na temelju izračunatih i prikazanih financijskih pokazatelja može se donijeti zaključak kako poduzeće Podravka d.d. posluje uspješno. Taj uspjeh može se zahvaliti veoma kvalitetnom i dobro organiziranom menadžmentu poduzeća jer ne treba zaboraviti činjenicu da je Podravka d.d. jedno veliko poduzeće s velikim brojem radnika. Također menadžment poduzeće ima uspješno isplaniranu misiju i viziju daljnjeg razvoja poduzeća te uspješno natjecanje s konkurentima unutar i van Republike Hrvatske.

U nasavku ovog istraživanja biti će prikazana analiza financijskih izvješća na primjeru drugog promatranog poduzeća Kraš d.d.

3.3. ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA NA PRIMJERU PODUZEĆA KRAŠ d.d.

Za analizu drugog promatranog poduzeća prehrambene industrije u Hrvatskoj za primjer će se uzeti poduzeće Kraš d.d. Također za analizu drugog promatranog poduzeća koristiti će se podaci s Zagrebačke burze.

Pokazatelji likvidnosti Kraš d.d.

U tablici 11 prikazane su stavke za izračun pokazatelja likvidnosti za poduzeće Kraš d.d.

Tablica 15. Podaci za izračun pokazatelja likvidnosti za Kraš d.d.

NAZIV STAVKE	2013. godina	2014. godina
Novac	34 626 716,00	44 716 588,00
Kratkoročne obveze	364 695 919,00	370 714 824,00
Potraživanja	281 297 113,00	313 014 753,00
Kratkotrajna imovina	460 757 581,00	508 009 025,00
Dugotrajna imovina	689 475 471,00	649 685 245,00
Kapital	549 448 400,00	549 448 400,00
Dugoročne obveze	137 368 977,00	160 692 329,00

Izvor: Internet, <http://zse.hr/default.aspx?id=10006&dionica=KRAS-R-A/21/12/15>

$$\text{Koeficijent trenutne likvidnosti za 2013.} = \frac{34\,626\,716}{364\,695\,919} = \mathbf{0,10}$$

$$\text{Koeficijent trenutne likvidnosti za 2014.} = \frac{44\,716\,588}{370\,714\,824} = \mathbf{0,12}$$

$$\text{Razlika} = \mathbf{0,12 - 0,10 = 0,02}$$

Koeficijent trenutne likvidnosti ukazuje na sposobnost poduzeća za trenutno podmirenje kratkoročnih obveza. Možemo primijetiti kako je u 2014. godini koeficijent trenutne likvidnosti porastao za **0,02** u odnosu na prethodnu 2013. godinu ili u postotku za 20%.

$$\text{Koeficijent ubrzane likvidnosti za 2013.} = \frac{34\,626\,716 + 281\,297\,113}{364\,695\,919} = \mathbf{0,87}$$

$$\text{Koeficijent ubrzane likvidnosti za 2014.} = \frac{44\,716\,588 + 313\,014\,753}{370\,714\,824} = \mathbf{0,96}$$

Prema pravilu koeficijent ubrzane likvidnosti bi trebao iznositi 1 ili veći od 1. Može se primijetiti kako u 2013. i 2014. godini koeficijent ubrzane likvidnosti za promatrano poduzeće iznosi ispod 1, s tim da je u 2014. veći za 0,09 ili u postotku 10,35%. Ovo nije dobar pokazatelj za poduzeće Kraš d.d. jer bi koeficijent ubrzane likvidnosti trebao iznositi preko 1 ili minimalno 1.

$$\text{Koeficijent tekuće likvidnosti za 2013.} = \frac{460\,757\,581}{364\,695\,919} = \mathbf{1,26}$$

$$\text{Koeficijent tekuće likvidnosti za 2014.} = \frac{508\,009\,025}{370\,714\,824} = \mathbf{1,37}$$

$$\mathbf{\text{Razlika} = 1,37 - 1,26 = 0,11}$$

Koeficijent tekuće likvidnosti je u 2014. godini porastao za 0,11 ili u postotku za 8,7% u odnosu na 2013. godinu.

$$\text{Koeficijent financijske stabilnosti za 2013.} = \frac{689\,475\,471}{549\,448\,400 + 137\,368\,977} = \mathbf{1}$$

$$\text{Koeficijent financijske stabilnosti za 2014.} = \frac{649\,685\,245}{549\,448\,400 + 160\,692\,329} = \mathbf{0,91}$$

Koeficijent financijske stabilnosti u pravilu mora biti manji od 1. Koeficijent za 2013. godinu je iznosio 1, dok je u 2014. godini iznosio 0,91. Zaključak je da je u 2014. godini bio manji za 0,09 ili u postotku za 9%.

Pokazatelji zaduženosti Kraš d.d.

U tablici 12 na će biti prikazani pokazatelji zaduženosti za Kraš d.d.

Tablica 16. Podaci za izračun pokazatelja zaduženosti za Kraš d.d.

NAZIV STAVKE	2013. godina	2014. godina
Ukupne obveze	502 064 896,00	531 407 153,00
Ukupna imovina	1 150 243 052,00	1 157 694 270,00
Glavnica	637 763 407,00	633 869 194,00
Dobit prije poreza i kta	12 767 241,00	21 715 233,00
Kamate	3 286 126,00	3 571 705,00
Zadržana dobit + amortiz.	105 825 601,00	101 268 128,00
Dugotrajna imovina	689 475 471,00	649 685 245,00
Glavnica + dug. Obveze	775 132 384,00	794 561 433,00

Izvor: Internet, <http://zse.hr/default.aspx?id=10006&dionica=KRAS-R-A/21/12/15>

$$\text{Koeficijent zaduženosti za 2013.} = \frac{502\,064\,896}{1\,150\,243\,052} = \mathbf{0,44}$$

$$\text{Koeficijent zaduženosti za 2014.} = \frac{531\,407\,153}{1\,157\,694\,270} = \mathbf{0,46}$$

Koeficijent zaduženosti pokazuje koliko je imovine financirano iz vlastitog kapitala a koliko iz obveza. Ovdje vidimo da je manje od pola imovine financirano iz tuđih izvora financiranja, u 2013. godini je još i manji u odnosu na prethodnu 2014. godinu.

$$\text{Koeficijent vlastitog financiranja za 2013.} = \frac{637\,763\,407}{1\,150\,243\,052} = \mathbf{0,55}$$

$$\text{Koeficijent vlastitog financiranja za 2014.} = \frac{633\,869\,194}{1\,157\,694\,270} = \mathbf{0,55}$$

Prema koeficijentu vlastitog financiranja može se zaključiti kako Podravka d.d. veći dio svoje imovine financira iz vlastitih izvora što je dobar pokazatelj, u oba promatrana slučaja koeficijent je iznad 50%.

$$\text{Koeficijent financiranja za 2013.} = \frac{502\,064\,896}{637\,763\,407} = \mathbf{0,79}$$

$$\text{Koeficijent financiranja za 2014.} = \frac{531\,407\,153}{633\,869\,194} = \mathbf{0,84}$$

Udio ukupnih obveza u glavnici se povećao u 2014. godini za 0,05, obrnuti slučaj je bio kod Podravke d.d. gdje se udio ukupnih obveza u glavnici smanjio.

$$\text{Pokriće troškova kamata za 2013.} = \frac{12\,767\,241}{3\,286\,126} = \mathbf{3,9}$$

$$\text{Pokriće troškova kamata za 2014.} = \frac{21\,715\,233}{3\,571\,705} = \mathbf{6,08}$$

Na temelju dobivenih podataka možemo zaključiti kako se u 2014. godini povećala mogućnost pokrića kamata iz glavnice što rezultira manjom zaduženosti u odnosu na prethodnu godinu, u obje promatrane godine može se primijetiti vrlo dobar rezultata za pokazatelj pokrića kamata.

$$\text{Faktor zaduženosti za 2013.} = \frac{502\,064\,896}{105\,825\,601} = \mathbf{4,74}$$

$$\text{Faktor zaduženosti za 2014.} = \frac{531\,407\,153}{101\,268\,128} = \mathbf{5,25}$$

Manji faktor zaduženosti znači manju zaduženost. Zaduženost se povećala u 2014. Godini za 0,51 ili u postotku za 10,75%.

$$\text{Stupnjevi pokrića I za 2013.} = \frac{637\,763\,407}{689\,475\,471} = \mathbf{0,93}$$

$$\text{Stupnjevi pokrića I za 2014.} = \frac{633\,869\,194}{649\,685\,245} = \mathbf{0,98}$$

$$\text{Stupnjevi pokrića II za 2013.} = \frac{775\,132\,384}{689\,475\,471} = \mathbf{1,12}$$

$$\text{Stupnjevi pokrića II za 2014.} = \frac{794\,561\,433}{649\,685\,245} = \mathbf{1,22}$$

Bitno je naglasiti da kod stupnjeva pokrića II njegova vrijednost uvijek mora biti veća od 1 što je slučaj u obje promatrane godine.

Pokazatelji profitabilnosti Kraš d.d.

U tablici 13 će biti prikazani podaci potrebni za izračun pokazatelja profitabilnosti.

Tablica 17. Podaci za izračun pokazatelja profitabilnosti za Kraš d.d.

NAZIV STAVKE	2013. godina	2014. godina
Neto dobit + kte	13 468 605,00	17 567 325,00
Dobit prije poreza + kte	16 053 367,00	25 286 938,00
Ukupni prihod	998 501 479,00	1 022 933 777,00
Ukupna imovina	1 150 243 052,00	1 157 694 270,00
Neto dobit	10 182 479,00	13 995 620,00
Glavnica	637 763 407,00	633 869 194,00

Izvor: Internet, <http://zse.hr/default.aspx?id=10006&dionica=KRAS-R-A/21/12/15>

$$\text{Neto marža profita za 2013.} = \frac{13\,468\,605}{998\,501\,479} * 100 = \mathbf{1,35\%}$$

$$\text{Neto marža profita za 2014.} = \frac{17\,567\,325}{1\,022\,933\,777} * 100 = \mathbf{1,78\%}$$

$$\text{Bruto marža profita za 2013.} = \frac{16\,053\,367}{998\,501\,479} * 100 = \mathbf{1,61\%}$$

$$\text{Bruto marža profita za 2014.} = \frac{25\,286\,938}{1\,022\,933\,777} * 100 = \mathbf{2,47\%}$$

Bruto i neto marža profita se razlikuju u poreznom opterećenju. Iz rezultata možemo zaključiti kako se bruto i neto marža profita povećale u 2014. u odnosu na prethodnu godinu.

$$\text{Neto rentabilnost imovine za 2013.} = \frac{13\,468\,605}{1\,150\,243\,052} * 100 = \mathbf{1,17\%}$$

$$\text{Neto rentabilnost imovine za 2014.} = \frac{17\,567\,325}{1\,157\,694\,270} * 100 = \mathbf{1,52\%}$$

$$\text{Bruto rentabilnost imovine za 2013.} = \frac{16\,053\,367}{1\,150\,243\,052} * 100 = \mathbf{1,4\%}$$

$$\text{Bruto rentabilnost imovine za 2014.} = \frac{25\,286\,938}{1\,157\,694\,270} * 100 = \mathbf{2,18\%}$$

Također što se tiče rentabilnosti u ovom slučaju imovine može se primijetiti kako je koeficijent veći u 2014. godini u odnosu na prethodnu godinu. Razlika između bruto i neto pokazatelja rentabilnosti se ogleda u činjenici obuhvata poreza. Navedeni pokazatelji rentabilnosti imovine pokazuju da primjerice na jednu uloženu kunu imovine u 2014. godini poduzeće stvara 0,0218 jedinica neto dobiti uvećane za kamate. U pravilu sve vrijednosti pokazatelja ispod 5% znače visoki stupanj intenzivnosti imovine.

$$\text{Rentabilnost glavnice za 2013.} = \frac{10\,182\,479}{637\,763\,407} * 100 = \mathbf{1,6\%}$$

$$\text{Rentabilnost glavnice za 2014.} = \frac{13\,995\,620}{633\,869\,164} * 100 = \mathbf{2,21\%}$$

Na temelju dobivenih podataka za rentabilnost glavnice možemo zaključiti kako je koeficijent veći u 2014. godini, odnosno poduzeće na jednu jedinicu vlastitog kapitala stvara 0,0221 jedinica neto dobiti.

Pokazatelji aktivnosti za poduzeće Kraš d.d.

U tablici 14 će biti prikazani podaci potrebni za izračun pokazatelja aktivnosti.

Tablica 18. Podaci za izračun pokazatelja aktivnosti za Kraš d.d.

NAZIV STAVKE	2013. godina	2014. godina
Ukupni prihod	998 501 479,00	1 022 933 777,00
Ukupna imovina	1 150 243 052,00	1 157 694 270,00
Kratkotrajna imovina	460 757 581,00	508 009 025,00
Prihodi od prodaje	982 068 875,00	995 438 698,00
Potraživanja	281 297 113,00	313 014 753,00

Izvor: Internet, <http://zse.hr/default.aspx?id=10006&dionica=KRAS-R-A/21/12/15>

$$\text{Koeficijent obrta ukupne imovine za 2013.} = \frac{998\,501\,479}{1\,150\,243\,052} = \mathbf{0,87}$$

$$\text{Koeficijent obrta ukupne imovine za 2014.} = \frac{1\,022\,933\,777}{1\,157\,694\,270} = \mathbf{0,89}$$

Koeficijent obrta ukupne imovine za 2013. govori da se imovina poduzeća Podravka d.d. obrne 0,87 puta tijekom jedne godine. U 2014. koeficijent je nešto veći te iznosi 0,89. Može se zaključiti kako koeficijent obrta ukupne imovine ima tendenciju rasta.

$$\text{Koeficijent obrta kratkotrajne imovine za 2013.} = \frac{998\,501\,479}{460\,757\,581} = \mathbf{2,17}$$

$$\text{Koeficijent obrta kratkotrajne imovine za 2014.} = \frac{1\,022\,933\,777}{508\,009\,025} = \mathbf{2,02}$$

Prema podacima za kratkotrajnu imovinu koeficijent obrta kratkotrajne imovine pokazuje da se kratkotrajna imovina obrne više od dva puta u 2013. godini te manje za 0,15 u 2014. godini.

$$\text{Koeficijent obrta potraživanja za 2013.} = \frac{982\,068\,875}{281\,297\,113} = \mathbf{3,49}$$

$$\text{Koeficijent obrta potraživanja za 2014.} = \frac{995\,438\,698}{313\,014\,753} = \mathbf{3,18}$$

Koeficijent obrta potraživanja pokazuje koliko se puta potraživanja obrnu tijekom jedne godine stvarajući prihode od prodaje. Nadalje, koeficijent će poslužiti u izračunavanju trajanja naplate potraživanja u danima.

$$\text{Trajanje naplate potraživanja u danima za 2013.} = \frac{365}{3,49} = \mathbf{104,58 \text{ dana}}$$

$$\text{Trajanje naplate potraživanja u danima za 2014.} = \frac{365}{3,18} = \mathbf{114,78 \text{ dana}}$$

Može se zaključiti kako je u 2014. povećano vrijeme naplate potraživanja za 10 dana.

Na temelju provedene analize za poduzeće Kraš d.d. može se donijeti zaključak kako poduzeće uspješno posluje. Takav se zaključak ogleda u činjenici da je poduzeće u 2014. godini povećalo prihode od prodaje te ukupne prihode što je na kraju godine rezultiralo povećanjem neto dobiti. Također je poduzeće Kraš d.d. smanjilo potraživanja te povećalo vrijednost kratkotrajne i dugotrajne imovine. Pozitivan poslovni rezultat na kraju godine je rezultat kvalitetnog istraživanja tržišta te dugogodišnje tradicije i stvaranja povjerenja među potrošačima.

4. ZAKLJUČAK

Da bi dobili potpunu sliku o financijskom stanju i uspješnosti poduzeća potrebna je informacijska podloga koju čine informacije nastale u računovodstvu i zapisane su u financijskim izvještajima. Financijski izvještaji nam daju detaljne informacije o imovini i obvezama poduzeća, kapitalu i rezervama, o strukturi prihoda i rashoda, novčanim priljevima i odljevima te o promjenama u vlasničkoj strukturi.

Prilikom analize financijskih izvještaja pomoću financijskih pokazatelja za primjer su se koristila dva poduzeća u prehrambenoj industriji Republike Hrvatske. Promatrana poduzeća se nalaze u deset vodećih poduzeća prehrambene industrije, a radi se o poduzećima Podravka d.d. i Kraš d.d. Na temelju provedene financijske analize može se donijeti zaključak kako oba poduzeća posluju uspješno, a dokaz tome je činjenica o porastu prihoda u zadnje dvije promatrane godine. To znači da su postavljena vizija i misija poduzeća od strane menadžmenta uspješno izvršene te se poduzeća mogu okrenuti daljnjem razvoju te proširenju tržišta prvenstveno van granica Hrvatske.

Što se tiče prehrambene industrije u Republici Hrvatskoj može se donijeti zaključak kako ima mjesta za napredak i usavršavanje. To se prvenstveno ogleda u činjenici o mogućnosti sinergijskog udruživanja prvenstveno s poljoprivrednom industrijom, a u konačnici i sa turističkom industrijom kao konačnim korisnikom prehrambene proizvodnje. Zadatak Vlade Republike Hrvatske je donošenje adekvatne strategije rasta i razvoja prehrambene industrije Republike Hrvatske u budućem razdoblju.

POPIS LITERATURE

1. Bakarić Rašić Ivana (2014), *Sektorska analiza prehrambene industrije*, Ekonomski Institut Zagreb, Zagreb,
2. Belak V. (1995), *Menadžersko računovodstvo*, RRI F, Zagreb,
3. Belak V. (2006), *Profesionalno računovodstvo prema MSFI i hrvatskim poreznim propisima*, Zgombić & Partneri, Zagreb,
4. Buble M. (2005), *Strateški menadžment*, Sinergija, Zagreb,
5. Dunković D. (2005), *Sustavni financijski pokazatelji*, Računovodstvo i financije, Zagreb,
6. Gulin D. (2007), *Sastavljanje izvještaja o novčanom toku trgovačkih društava i banaka*, Računovodstvo i financije, Zagreb,
7. Habek M. (2008) *Računovodstvena teorija i metoda*, Progres, Zagreb,
8. Harison, W. T., Horngren, C.T. (1993), *Financial Accounting, Second Edition*, Prentice Hall, New Jersey,
9. Tipurić D. (2003), *Konkurentna sposobnost poduzeća*, Sinergija, Zagreb,
10. Vidučić Lj. (2004), *Financijski menadžment*, RriF, Zagreb,
11. Zelenika R. (2000), *Metodologija i tehnologija izrade znanstvenog i stručnog djela*, Sveučilište u Rijeci, Rijeka,
12. Žager K. (2006), *Računovodstveni standardi, financijski izvještaji i revizija*, Inženjerski biro d.d. Zagreb,
13. Žager K i grupa autora (2008), *Analiza financijskih izvještaja*, Masmedia, Zagreb,

ZOR – *Narodne novine*, br. (78/15), *Narodne novine*, br (134/15), *Narodne novine* (96/15)

ZAKONI I PRAVILNICI :

1. *Zakon o računovodstvu – Narodne novine. Br. (78/15), Narodne novine, br. (134/15)*
2. *Odluka o izgledu godišnjeg financijskog izvješća – Narodne novine, br. (96/15)*

Internet izvori:

- <http://www.aik-invest.hr/sektori/prehrambenaindustrija/14/12/15>,
- www.fooddrinkeurope.com14/12/15,
- <http://www.podravka.hr/kompanija/o-podravki/povijest/15/12/15>,
- http://www.kras.hr/hr/osnovni_podaci18/12/15,
- <http://zse.hr/default.aspx?id=10006&dionica=PODR-R-A>18/12/15,
- <http://zse.hr/default.aspx?id=10006&dionica=KRAS-R-A>19/12/15

POPIS SLIKA

Slika 1. Tradicionalni koncept računovodstva, *str.1*,

Slika 2. Položaj općeprihvaćenih računovodstvenih načela, *str.8*,

Slika 3. Prikaz temeljnih financijskih izvještaja, *str. 9*,

Slika 4. Međuovisnost imovine, obveza i kapitala, *str. 10*,

Slika 5. Logo Podravke d.d, *str. 22*,

Slika 6. Proizvodi Podravka d.d, *str. 23*,

Slika 7. Logo Kraš d.d, *str. 24*,

Slika 8. Proizvodi Kraš d.d, *str. 25*,

POPIS TABLICA

Tablica 1. Deset vodećih poduzeća prehrambene industrije RH u 2014, *str.5*,

Tablica 2. Shema bilance u RH, *str.11*,

Tablica 3. Shema računa dobiti i gubitka, *str.13*,

Tablica 4. Shema novčanih tokova, *str. 15*,

Tablica 5. Shema Izvještaja o novčanim tokovima u RH prema direktnoj metodi, *str.16*,

Tablica 6. Shema Izvještaja o promjenama kapitala u RH prema ZOR-u 2015, *str. 17*,

Tablica 7. Pokazatelji likvidnosti, *str.19*,

Tablica 8. Pokazatelji zaduženosti, *str. 20*,

Tablica 9. Pokazatelji profitabilnosti, *str. 20*,

Tablica 10. Pokazatelji aktivnosti, *str. 21*,

Tablica 11. Podaci za izračun pokazatelja likvidnosti za Podravka d.d, *str. 26*,

Tablica 12. Podaci za izračun pokazatelja zaduženosti za Podravka d.d, *str. 28*,

Tablica 13. Podaci za izračun pokazatelja profitabilnosti za Podravka d.d, *str. 30*,

Tablica 14. Podaci za izračun pokazatelja aktivnosti za Podravka d.d, *str. 32*,

Tablica 15. Podaci za izračun pokazatelja likvidnosti za Kraš d.d, *str.34*,

Tablica 16. Podaci za izračun pokazatelja zaduženosti za Kraš d.d, *str.36*,

Tablica 17. Podaci za izračun pokazatelja profitabilnosti za Kraš d.d, *str.38*,

Tablica 18. Podaci za izračun pokazatelja aktivnosti za Kraš d.d, *str.40*,

PRILOZI

Bilanca Podravka d.d.

Naziv pozicije	AOP oznaka	Prethodna godina (neto)	Tekuća godina (neto)
1	2	3	4
AKTIVA			
A) POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	001	0	0
B) DUGOTRAJNA IMOVINA (003+010+020+029+033)	002	1.517.762.204	1.530.840.895
I. NEMATERIJALNA IMOVINA (004 do 009)	003	244.319.137	270.480.208
1. Izdaci za razvoj	004	8.387.114	11.159.230
2. Koncesije, patenti, licencije, robne i uslužne marke, softver i ostala prava	005	184.927.027	211.075.698
3. Goodwill	006	25.881.000	25.687.000
4. Predujmovi za nabavu nematerijalne imovine	007	0	670.379
5. Nematerijalna imovina u pripremi	008	25.123.996	21.887.901
6. Ostala nematerijalna imovina	009	0	0
II. MATERIJALNA IMOVINA (011 do 019)	010	1.218.263.632	1.202.589.246
1. Zemljište	011	57.770.322	58.797.445
2. Građevinski objekti	012	758.629.723	696.258.216
3. Postrojenja i oprema	013	317.730.791	334.217.220
4. Alati, pogonski inventar i transportna imovina	014	20.642.379	21.895.779
5. Biološka imovina	015	0	0
6. Predujmovi za materijalnu imovinu	016	7.215.364	6.259.128
7. Materijalna imovina u pripremi	017	54.102.698	83.004.853
8. Ostala materijalna imovina	018	2.172.355	2.156.605
9. Ulaganje u nekretnine	019	0	0
III. DUGOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA (021 do 028)	020	5.606.408	7.602.254
1. Udjeli (dionice) kod povezanih poduzetnika	021	0	0
2. Dani zajmovi povezanim poduzetnicima	022	0	0
3. Sudjelujući interesi (udjeli)	023	983.600	2.624.403
4. Zajmovi dani poduzetnicima u kojima postoje sudjelujući interesi	024	0	0
5. Ulaganja u vrijednosne papire	025	169.480	0
6. Dani zajmovi, depoziti i slično	026	4.453.328	4.977.851
7. Ostala dugotrajna financijska imovina	027	0	0
8. Ulaganja koja se obračunavaju metodom udjela	028	0	0
IV. POTRAŽIVANJA (030 do 032)	029	0	0

1. Potraživanja od povezanih poduzetnika	030	0	0
2. Potraživanja po osnovi prodaje na kredit	031	0	0
3. Ostala potraživanja	032	0	0
V. ODGOĐENA POREZNA IMOVINA	033	49.573.027	50.169.187
C) KRATKOTRAJNA IMOVINA (035+043+050+058)	034	1.923.619.896	1.964.152.540
I. ZALIHE (036 do 042)	035	727.969.978	813.595.923
1. Sirovine i materijal	036	176.250.040	183.729.167
2. Proizvodnja u tijeku	037	31.984.461	39.419.404
3. Gotovi proizvodi	038	208.246.290	219.830.729
4. Trgovačka roba	039	165.101.788	160.904.253
5. Predujmovi za zalihe	040	0	0
6. Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	041	146.387.399	209.712.370
7. Biološka imovina	042	0	0
II. POTRAŽIVANJA (044 do 049)	043	1.009.434.944	926.934.112
1. Potraživanja od povezanih poduzetnika	044	0	0
2. Potraživanja od kupaca	045	979.013.843	852.253.529
3. Potraživanja od sudjelujućih poduzetnika	046	0	0
4. Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika	047	1.682.393	1.408.990
5. Potraživanja od države i drugih institucija	048	23.614.508	32.898.264
6. Ostala potraživanja	049	5.124.200	40.373.329
III. KRATKOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA (051 do 057)	050	6.753.946	3.144.487
1. Udjeli (dionice) kod povezanih poduzetnika	051	0	0
2. Dani zajmovi povezanim poduzetnicima	052	0	0
3. Sudjelujući interesi (udjeli)	053	0	0
4. Zajmovi dani poduzetnicima u kojima postoje sudjelujući interesi	054	0	0
5. Ulaganja u vrijednosne papire	055	5.574.691	516.000
6. Dani zajmovi, depoziti i slično	056	1.179.255	2.628.487
7. Ostala financijska imovina	057	0	0
IV. NOVAC U BANCI I BLAGAJNI	058	179.461.028	220.478.018
D) PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	059	16.774.405	13.577.118
E) UKUPNO AKTIVA (001+002+034+059)	060	3.458.156.505	3.508.570.553
F) IZVANBILANČNI ZAPISI	061	940.027.349	1.267.806.542
PASIVA			
A) KAPITAL I REZERVE (063+064+065+071+072+075+078)	062	1.691.388.136	1.785.263.158
I. TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	063	1.084.000.600	1.084.000.600
II. KAPITALNE REZERVE	064	45.931.894	47.151.429
III. REZERVE IZ DOBITI (066+067-068+069+070)	065	181.715.439	399.937.326
1. Zakonske rezerve	066	11.474.469	16.542.776
2. Rezerve za vlastite dionice	067	21.761.692	67.604.502
3. Vlastite dionice i udjeli (odbitna stavka)	068	67.604.502	67.604.502
4. Statutarne rezerve	069	39.293.993	43.955.858
5. Ostale rezerve	070	176.789.787	339.438.692
IV. REVALORIZACIJSKE REZERVE	071	0	0
V. ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK (073-074)	072	279.099.580	125.109.101
1. Zadržana dobit	073	279.099.580	125.109.101
2. Preneseni gubitak	074	0	0
VI. DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE (076-077)	075	66.600.774	92.459.335
1. Dobit poslovne godine	076	66.600.774	92.459.335
2. Gubitak poslovne godine	077	0	0
VII. MANJINSKI INTERES	078	34.039.849	36.605.367
B) REZERVIRANJA (080 do 082)	079	49.279.968	39.793.288

1. Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze	080	24.349.842	23.678.752
2. Rezerviranja za porezne obveze	081	0	0
3. Druga rezerviranja	082	24.930.126	16.114.536
C) DUGOROČNE OBVEZE (084 do 092)	083	578.448.370	754.556.961
1. Obveze prema povezanim poduzetnicima	084	0	0
2. Obveze za zajmove, depozite i slično	085	0	0
3. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	086	572.871.848	749.013.195
4. Obveze za predujmove	087	0	0
5. Obveze prema dobavljačima	088	0	0
6. Obveze po vrijednosnim papirima	089	0	0
7. Obveze prema poduzetnicima u kojima postoje sudjelujući interesi	090	0	0
8. Ostale dugoročne obveze	091	0	0
9. Odgođena porezna obveza	092	5.576.522	5.543.766
D) KRATKOROČNE OBVEZE (094 do 105)	093	1.041.986.074	842.172.830
1. Obveze prema povezanim poduzetnicima	094	0	0
2. Obveze za zajmove, depozite i slično	095	0	429.443
3. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	096	499.511.380	332.543.953
4. Obveze za predujmove	097	1.719.050	515.054
5. Obveze prema dobavljačima	098	467.521.148	433.707.246
6. Obveze po vrijednosnim papirima	099	0	0
7. Obveze prema poduzetnicima u kojima postoje sudjelujući interesi	100	0	0
8. Obveze prema zaposlenicima	101	54.520.705	54.672.705
9. Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	102	13.808.302	15.052.415
10. Obveze s osnove udjela u rezultatu	103	681.138	676.868
11. Obveze po osnovi dugotrajne imovine namijenjene prodaji	104	0	0
12. Ostale kratkoročne obveze	105	4.224.351	4.575.146
E) ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEGA RAZDOBLJA	106	97.053.957	86.784.316
F) UKUPNO – PASIVA (062+079+083+093+106)	107	3.458.156.505	3.508.570.553
G) IZVANBILANČNI ZAPISI	108	940.027.349	1.267.806.542
DODATAK BILANCI (popunjavanje poduzetnik koji sastavlja konsolidirani godišnji financijski izvještaj)			
A) KAPITAL I REZERVE			
1. Pripisano imateljima kapitala matice	109	1.657.348.287	1.748.657.791
2. Pripisano manjinskom interesu	110	34.039.849	36.605.367

Račun dobiti i gubitka Podravka d.d.

Naziv pozicije	AOP oznaka	Prethodna godina	Tekuća godina
1	2	3	4
I. POSLOVNI PRIHODI (112+113)	111	3.693.549.702	3.571.331.955
1. Prihodi od prodaje	112	3.626.011.410	3.502.615.452
2. Ostali poslovni prihodi	113	67.538.292	68.716.503
II. POSLOVNI RASHODI (115+116+120+124+125+126+129+130)	114	3.558.262.017	3.382.341.993
1. Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda	115	12.135.674	-18.761.395

2. Materijalni troškovi (117 do 119)	116	2.293.685.425	2.266.283.588
a) Troškovi sirovina i materijala	117	1.129.136.984	1.093.619.709
b) Troškovi prodane robe	118	589.447.024	602.771.331
c) Ostali vanjski troškovi	119	575.101.417	569.892.548
3. Troškovi osoblja (121 do 123)	120	666.283.968	636.354.782
a) Neto plaće i nadnice	121	406.683.344	380.272.191
b) Troškovi poreza i doprinosa iz plaća	122	172.476.260	166.596.660
c) Doprinosi na plaće	123	87.124.364	89.485.931
4. Amortizacija	124	148.302.573	134.795.623
5. Ostali troškovi	125	263.616.347	282.856.361
6. Vrijednosno usklađivanje (127+128)	126	66.752.289	27.834.704
a) dugotrajne imovine (osim financijske imovine)	127	29.945.077	14.445.942
b) kratkotrajne imovine (osim financijske imovine)	128	36.807.212	13.388.762
7. Rezerviranja	129	2.690.660	1.305.626
8. Ostali poslovni rashodi	130	104.795.081	51.672.704
III. FINANCIJSKI PRIHODI (132 do 136)	131	44.186.986	45.038.827
1. Kamate, tečajne razlike, dividende i slični prihodi iz odnosa s povezanim poduzetnicima	132	8.408.060	6.300.132
2. Kamate, tečajne razlike, dividende, slični prihodi iz odnosa s nepovezanim poduzetnicima i drugim osobama	133	31.449.556	38.629.793
3. Dio prihoda od pridruženih poduzetnika i sudjelujućih interesa	134	0	0
4. Nerealizirani dobiti (prihodi) od financijske imovine	135	4.329.370	108.902
5. Ostali financijski prihodi	136	0	0
IV. FINANCIJSKI RASHODI (138 do 141)	137	109.651.818	129.707.276
1. Kamate, tečajne razlike i drugi rashodi s povezanim poduzetnicima	138	7.739.946	6.186.628
2. Kamate, tečajne razlike i drugi rashodi iz odnosa s nepovezanim poduzetnicima i drugim osobama	139	101.910.759	123.102.922
3. Nerealizirani gubici (rashodi) od financijske imovine	140	1.113	417.726
4. Ostali financijski rashodi	141	0	0
V. UDIO U DOBITI OD PRIDRUŽENIH PODUZETNIKA	142	0	0
VI. UDIO U GUBITKU OD PRIDRUŽENIH PODUZETNIKA	143	0	0
VII. IZVANREDNI - OSTALI PRIHODI	144	0	0
VIII. IZVANREDNI - OSTALI RASHODI	145	0	0
IX. UKUPNI PRIHODI (111+131+142 + 144)	146	3.737.736.688	3.616.370.782
X. UKUPNI RASHODI (114+137+143 + 145)	147	3.667.913.835	3.512.049.269
XI. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA (146-147)	148	69.822.853	104.321.513
1. Dobit prije oporezivanja (146-147)	149	69.822.853	104.321.513
2. Gubitak prije oporezivanja (147-146)	150	0	0
XII. POREZ NA DOBIT	151	1.445.908	9.376.280
XIII. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA (148-151)	152	68.376.945	94.945.233
1. Dobit razdoblja (149-151)	153	68.376.945	94.945.233
2. Gubitak razdoblja (151-148)	154	0	0
DODATAK RDG-u (popunjavanje poduzetnik koji sastavlja konsolidirani godišnji financijski izvještaj)			
XIV. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA			
1. Pripisana imateljima kapitala matice	155	66.600.774	92.459.335
2. Pripisana manjinskom interesu	156	1.776.171	2.485.898
IZVJEŠTAJ O OSTALOJ SVEOBUHVAATNOJ DOBITI (popunjavanje poduzetnik obveznik primjene MSFI-a)			
I. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA (= 152)	157	68.376.945	94.945.233
II. OSTALA SVEOBUHVAATNA DOBIT/GUBITAK PRIJE POREZA (159 do 165)	158	-6.137.970	-2.291.693
1. Tečajne razlike iz preračuna inozemnog poslovanja	159	-6.137.970	-2.291.693

2. Promjene revalorizacijskih rezervi dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	160	0	0
3. Dobit ili gubitak s osnove ponovnog vrednovanja financijske imovine raspoložive za prodaju	161	0	0
4. Dobit ili gubitak s osnove učinkovite zaštite novčanog toka	162	0	0
5. Dobit ili gubitak s osnove učinkovite zaštite neto ulaganja u inozemstvu	163	0	0
6. Udio u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti/gubitku pridruženih poduzetnika	164	0	0
7. Aktuarski dobiti/gubici po planovima definiranih primanja	165	0	0
III. POREZ NA OSTALU SVEOBUHVAATNU DOBIT RAZDOBLJA	166	0	0
IV. NETO OSTALA SVEOBUHVAATNA DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA (158-166)	167	-6.137.970	-2.291.693
V. SVEOBUHVAATNA DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA (157+167)	168	62.238.975	92.653.540
DODATAK Izvještaju o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti (popunjava poduzetnik koji sastavlja konsolidirani godišnji financijski izvještaj)			
VI. SVEOBUHVAATNA DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA			
1. Pripisana imateljima kapitala matice	169	60.226.008	90.088.022
2. Pripisana manjinskom interesu	170	2.012.967	2.565.518

Bilanca Kraš d.d.

Naziv pozicije	AOP oznaka	Prethodna godina (neto)	Tekuća godina (neto)
1	2	3	4
A) POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	001	0	0
B) DUGOTRAJNA IMOVINA (003+010+020+029+033)	002	689.485.471	649.685.245
I. NEMATERIJALNA IMOVINA (004 do 009)	003	1.641.283	1.031.775
1. Izdaci za razvoj	004	0	0
2. Koncesije, patenti, licencije, robne i uslužne marke, softver i ostala prava	005	1.439.816	925.699
3. Goodwill	006	0	0
4. Predujmovi za nabavu nematerijalne imovine	007	0	0
5. Nematerijalna imovina u pripremi	008	117.839	67.550
6. Ostala nematerijalna imovina	009	83.628	38.526
II. MATERIJALNA IMOVINA (011 do 019)	010	573.119.590	562.241.707
1. Zemljište	011	105.569.134	105.543.481
2. Građevinski objekti	012	268.732.358	260.115.088
3. Postrojenja i oprema	013	103.832.968	101.698.869
4. Alati, pogonski inventar i transportna imovina	014	23.042.742	20.907.357
5. Biološka imovina	015	2.605.790	4.187.915
6. Predujmovi za materijalnu imovinu	016	307.842	4.812.408
7. Materijalna imovina u pripremi	017	57.539.609	40.830.368
8. Ostala materijalna imovina	018	2.755.918	2.334.236
9. Ulaganje u nekretnine	019	8.733.229	21.811.985
III. DUGOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA (021 do 028)	020	110.796.537	83.200.393
1. Udjeli (dionice) kod povezanih poduzetnika	021	0	0

2. Dani zajmovi povezanim poduzetnicima	022	0	0
3. Sudjelujući interesi (udjeli)	023	10.075.363	10.503.985
4. Zajmovi dani poduzetnicima u kojima postoje sudjelujući interesi	024	0	0
5. Ulaganja u vrijednosne papire	025	289.112	382.086
6. Dani zajmovi, depoziti i slično	026	96.564.964	67.705.574
7. Ostala dugotrajna financijska imovina	027	3.867.098	4.608.748
8. Ulaganja koja se obračunavaju metodom udjela	028	0	0
IV. POTRAŽIVANJA (030 do 032)	029	0	0
1. Potraživanja od povezanih poduzetnika	030	0	0
2. Potraživanja po osnovi prodaje na kredit	031	0	0
3. Ostala potraživanja	032	0	0
V. ODGOĐENA POREZNA IMOVINA	033	3.928.061	3.211.370
C) KRATKOTRAJNA IMOVINA (035+043+050+058)	034	460.757.581	508.009.025
I. ZALIHE (036 do 042)	035	127.486.332	132.269.340
1. Sirovine i materijal	036	67.740.123	67.015.010
2. Proizvodnja u tijeku	037	1.435.085	1.488.199
3. Gotovi proizvodi	038	23.231.344	24.348.045
4. Trgovačka roba	039	33.310.275	33.763.400
5. Predujmovi za zalihe	040	1.049.643	4.455.783
6. Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	041	0	0
7. Biološka imovina	042	719.862	1.198.903
II. POTRAŽIVANJA (044 do 049)	043	281.297.113	313.014.753
1. Potraživanja od povezanih poduzetnika	044	0	0
2. Potraživanja od kupaca	045	258.149.572	295.643.248
3. Potraživanja od sudjelujućih poduzetnika	046	16.284	0
4. Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika	047	1.328.735	906.451
5. Potraživanja od države i drugih institucija	048	4.446.297	2.227.267
6. Ostala potraživanja	049	17.356.225	14.237.787
III. KRATKOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA (051 do 057)	050	17.347.420	18.008.344
1. Udjeli (dionice) kod povezanih poduzetnika	051	0	0
2. Dani zajmovi povezanim poduzetnicima	052	0	0
3. Sudjelujući interesi (udjeli)	053	0	0
4. Zajmovi dani poduzetnicima u kojima postoje sudjelujući interesi	054	0	0
5. Ulaganja u vrijednosne papire	055	7.591.014	1.800.000
6. Dani zajmovi, depoziti i slično	056	9.672.987	16.124.289
7. Ostala financijska imovina	057	83.419	84.055
IV. NOVAC U BANC I BLAGAJNI	058	34.626.716	44.716.588
D) PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	059	1.190.862	14.545.076
E) UKUPNO AKTIVA (001+002+034+059)	060	1.151.433.914	1.172.239.346
F) IZVANBILANČNI ZAPISI	061	24.316.935	24.299.758
PASIVA			
A) KAPITAL I REZERVE (063+064+065+071+072+075+078)	062	637.763.407	633.869.194
I. TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	063	549.448.400	549.448.400
II. KAPITALNE REZERVE	064	-14.448.707	-19.946.123
III. REZERVE IZ DOBITI (066+067-068+069+070)	065	27.062.097	27.430.379
1. Zakonske rezerve	066	27.062.097	27.430.379
2. Rezerve za vlastite dionice	067	6.287.079	23.059.276
3. Vlastite dionice i udjeli (odbitna stavka)	068	6.287.079	23.059.276
4. Statutarne rezerve	069	0	0
5. Ostale rezerve	070	0	0

IV. REVALORIZACIJSKE REZERVE	071	-11.545.853	-11.125.809
V. ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK (073-074)	072	57.915.166	54.479.801
1. Zadržana dobit	073	57.915.166	54.479.801
2. Preneseni gubitak	074	0	0
VI. DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE (076-077)	075	9.764.478	13.240.805
1. Dobit poslovne godine	076	9.764.478	13.240.805
2. Gubitak poslovne godine	077	0	0
VII. MANJINSKI INTERES	078	19.567.826	20.341.741
B) REZERVIRANJA (080 do 082)	079	0	0
1. Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze	080	0	0
2. Rezerviranja za porezne obveze	081	0	0
3. Druga rezerviranja	082	0	0
C) DUGOROČNE OBVEZE (084 do 092)	083	137.368.977	160.692.329
1. Obveze prema povezanim poduzetnicima	084	0	0
2. Obveze za zajmove, depozite i slično	085	29.096	0
3. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	086	77.192.229	112.517.787
4. Obveze za predujmove	087	0	0
5. Obveze prema dobavljačima	088	0	0
6. Obveze po vrijednosnim papirima	089	0	0
7. Obveze prema poduzetnicima u kojima postoje sudjelujući interesi	090	50.279.097	38.938.227
8. Ostale dugoročne obveze	091	2.068.894	1.821.474
9. Odgođena porezna obveza	092	7.799.661	7.414.841
D) KRATKOROČNE OBVEZE (094 do 105)	093	364.695.919	370.714.824
1. Obveze prema povezanim poduzetnicima	094	0	0
2. Obveze za zajmove, depozite i slično	095	2.940.000	2.811.778
3. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	096	122.588.561	57.159.407
4. Obveze za predujmove	097	906	60.139
5. Obveze prema dobavljačima	098	148.624.256	145.965.967
6. Obveze po vrijednosnim papirima	099		0
7. Obveze prema poduzetnicima u kojima postoje sudjelujući interesi	100	53.000.283	120.263.162
8. Obveze prema zaposlenicima	101	10.714.397	12.355.516
9. Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	102	17.915.924	21.399.143
10. Obveze s osnove udjela u rezultatu	103	1.016.745	922.521
11. Obveze po osnovi dugotrajne imovine namijenjene prodaji	104	0	0
12. Ostale kratkoročne obveze	105	7.894.847	9.777.191
E) ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEGA RAZDOBLJA	106	11.605.611	6.962.999
F) UKUPNO – PASIVA (062+079+083+093+106)	107	1.151.433.914	1.172.239.346
G) IZVANBILANČNI ZAPISI	108	24.316.935	24.299.758
DODATAK BILANCI (popunjavanje poduzetnik koji sastavlja konsolidirani godišnji financijski izvještaj)			
A) KAPITAL I REZERVE			
1. Pripisano imateljima kapitala matice	109	618.195.581	613.527.453
2. Pripisano manjinskom interesu	110	19.567.826	20.341.741

Račun dobiti i gubitka Kraš d.d.

Naziv pozicije	AOP oznaka	Prethodna godina	Tekuća godina
----------------	------------	------------------	---------------

1	2	3	4
I. POSLOVNI PRIHODI (112+113)	111	994.905.516	1.019.067.392
1. Prihodi od prodaje	112	982.068.875	995.438.698
2. Ostali poslovni prihodi	113	12.836.641	23.628.694
II. POSLOVNI RASHODI (115+116+120+124+125+126+129+130)	114	967.642.650	987.829.119
1. Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda	115	10.841.959	-1.353.144
2. Materijalni troškovi (117 do 119)	116	606.554.396	631.951.268
a) Troškovi sirovina i materijala	117	441.856.176	462.784.634
b) Troškovi prodane robe	118	42.648.156	41.980.254
c) Ostali vanjski troškovi	119	122.050.064	127.186.380
3. Troškovi osoblja (121 do 123)	120	248.710.095	247.048.049
a) Neto plaće i nadnice	121	149.532.825	147.224.889
b) Troškovi poreza i doprinosa iz plaća	122	69.310.768	67.643.542
c) Doprinosi na plaće	123	29.866.502	32.179.618
4. Amortizacija	124	47.910.435	46.788.327
5. Ostali troškovi	125	49.310.733	51.313.970
6. Vrijednosno usklađivanje (127+128)	126	1.547.431	2.233.909
a) dugotrajne imovine (osim financijske imovine)	127	0	0
b) kratkotrajne imovine (osim financijske imovine)	128	1.547.431	2.233.909
7. Rezerviranja	129	0	0
8. Ostali poslovni rashodi	130	2.767.601	9.846.740
III. FINANCIJSKI PRIHODI (132 do 136)	131	3.595.963	3.866.385
1. Kamate, tečajne razlike, dividende i slični prihodi iz odnosa s povezanim poduzetnicima	132	0	0
2. Kamate, tečajne razlike, dividende, slični prihodi iz odnosa s nepovezanim poduzetnicima i drugim osobama	133	3.286.126	3.571.705
3. Dio prihoda od pridruženih poduzetnika i sudjelujućih interesa	134	0	0
4. Nerealizirani dobiti (prihodi) od financijske imovine	135	0	0
5. Ostali financijski prihodi	136	309.837	294.680
IV. FINANCIJSKI RASHODI (138 do 141)	137	18.091.588	13.389.425
1. Kamate, tečajne razlike i drugi rashodi s povezanim poduzetnicima	138	0	0
2. Kamate, tečajne razlike i drugi rashodi iz odnosa s nepovezanim poduzetnicima i drugim osobama	139	17.950.419	13.298.053
3. Nerealizirani gubici (rashodi) od financijske imovine	140	0	0
4. Ostali financijski rashodi	141	141.169	91.372
V. UDIO U DOBITI OD PRIDRUŽENIH PODUZETNIKA	142	0	0
VI. UDIO U GUBITKU OD PRIDRUŽENIH PODUZETNIKA	143	0	0
VII. IZVANREDNI - OSTALI PRIHODI	144	0	0
VIII. IZVANREDNI - OSTALI RASHODI	145	0	0
IX. UKUPNI PRIHODI (111+131+142 + 144)	146	998.501.479	1.022.933.777
X. UKUPNI RASHODI (114+137+143 + 145)	147	985.734.238	1.001.218.544
XI. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA (146-147)	148	12.767.241	21.715.233
1. Dobit prije oporezivanja (146-147)	149	12.767.241	21.715.233
2. Gubitak prije oporezivanja (147-146)	150	0	0
XII. POREZ NA DOBIT	151	2.584.762	7.719.613
XIII. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA (148-151)	152	10.182.479	13.995.620
1. Dobit razdoblja (149-151)	153	10.182.479	13.995.620
2. Gubitak razdoblja (151-148)	154	0	0
DODATAK RDG-u (popunjava poduzetnik koji sastavlja konsolidirani godišnji financijski izvještaj)			
XIV. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA			

1. Pripisana imateljima kapitala matice	155	9.764.478	13.240.805
2. Pripisana manjinskom interesu	156	418.001	754.815
IZVJEŠTAJ O OSTALOJ SVEOBUHVAATNOJ DOBITI (popunjavanje poduzetnik obveznik primjene MSFI-a)			
I. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA (= 152)	157	10.182.479	13.995.620
II. OSTALA SVEOBUHVAATNA DOBIT/GUBITAK PRIJE POREZA (159 do 165)	158	2.432.081	420.043
1. Tečajne razlike iz preračuna inozemnog poslovanja	159	1.318.341	-8.579
2. Promjene revalorizacijskih rezervi dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	160	0	0
3. Dobit ili gubitak s osnove ponovnog vrednovanja financijske imovine raspoložive za prodaju	161	1.113.740	428.622
4. Dobit ili gubitak s osnove učinkovite zaštite novčanog toka	162	0	0
5. Dobit ili gubitak s osnove učinkovite zaštite neto ulaganja u inozemstvu	163	0	0
6. Udio u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti/gubitku pridruženih poduzetnika	164	0	0
7. Aktuarski dobici/gubici po planovima definiranih primanja	165	0	0
III. POREZ NA OSTALU SVEOBUHVAATNU DOBIT RAZDOBLJA	166	222.748	85.724
IV. NETO OSTALA SVEOBUHVAATNA DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA (158-166)	167	2.209.333	334.319
V. SVEOBUHVAATNA DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA (157+167)	168	12.391.812	14.329.939
DODATAK Izvještaju o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti (popunjavanje poduzetnik koji sastavlja konsolidirani godišnji financijski izvještaj)			
VI. SVEOBUHVAATNA DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA			
1. Pripisana imateljima kapitala matice	169	11.973.811	13.575.124
2. Pripisana manjinskom interesu	170	418.001	754.815

SAŽETAK

Tema završnog rada je bila Analiza financijskih izvještaja na primjeru prehrambene industrije u Hrvatskoj. Za primjer su se uzela poduzeća Podravka d.d. te Kraš d.d.

U uvodnom dijelu završnog rada definirao se problem istraživanja, ciljevi istraživanja, metode istraživanja te struktura istraživanja.

U drugom dijelu završnog rada se definirala uloga prehrambene industrije u Hrvatskoj, prikazala su se vodeća poduzeća u industriji te prikazala važnost prehrambene industrije za gospodarstvo Hrvatske. Nakon toga definirali su se financijski izvještaji te financijski pokazatelji.

U trećem, istraživačkom dijelu prikazana je financijska analiza poduzeća Podravka d.d. te Kraš d.d. nakon provedene financijske analize donesen je zaključak o financijskoj uspješnosti promatranih poduzeća.

Ključne riječi: poduzeća, financijski pokazatelji, prehrambena industrija.

SUMMARY

Topic of the final work was analysis of the financial statements in the case of the food industry in Croatia. For example, we took companies such as: Podravka and Kras.

In the introduction part, it was defined the research problem, research objectives, research methods and structure of the research.

In the second part of the work, it was defined the role of the food industry in Croatia, presenting the leading companies in the Croatian industry and show how important is food industry for Croatia economy. After that, it was defined the financial statements and financial indicators.

In the third research part, you can see financial analysis for example company: Podravka and Kras. Final conclusion will be financial performance of the companies research.

Key words: companies, financial indicators, food industry.

